



**PRENSA  
CORONA**

Nº 172

**ARIANY**

Març - Abril 1991.

## Mes de Maig, mes ... d'eleccions

Un cop més, el proper 26 de Maig, tenim eleccions municipals i autonòmiques.

Com tots sabeu i degut a la fusió del PP i UM, a Ariany ens hem quedat en una sola candidatura, ja que només teníem representació d'aquests dos partits polítics, o al manco, això sembla.

Així i tot a n'aquesta sola candidatura, se li pot treure molta punta. Grec que són dos partits dins un amb idees i maneres de pensar bastant diferents, per tant, tal vegada hauria estat millor que es presentassin per separat, defensant cada un les seves idees i no amparant-se en unes sigles que si profundissem, dubt de que molts d'ells sabessin defensar.

És veritat que a primera vista, tot sembla molt bé, sembla un camí de roses, tots els acords es prenen per unanimitat, etc., etc., però ... no hi haurà mal de fons? Esperem que no.

En principi, pens que no és bo que només hi hagi una candidatura, no perquè ja sapiguem abans d'anar a votar que tornarem tenir a n'Antoni de Batle, actualment i veient la gent amb opcions polítiques a Ariany, és el més vàlid de tots i en diferència, sino perquè és necessària una oposició forta i que faci valer els seus drets, sino, passa que es cau dins un "passotisme" que jo diria és el que hi ha hagut a n'aquesta darrera le-

gislatura.

És molt bo de fer criticar i més quan s'està emparat dins una massa social anònima, ara bé, el que és difícil, és prendre determinacions i això és el que ens manca a Ariany i sobre tot dins aquest caire polític.

Mirant les candidatures arreu de Mallorca, veiem que únicament a Ariany en 914 habitants censats, a Estellencs en 333, i a Mancor en 542, hi ha una sola candidatura, quan a pobles en menys habitants com Costitx, Escorca, Fornalutx o Deià, per posar exemples, tenen 3 candidatures.



**AJUNTAMENT  
D'ARIANY**

No és que critiqui, únicament faig lectures de la nostra realitat arianyera i pens que o bé estam completament satisfets, o bé passam de tot o bé no hi ha ningú que es vegi en coratge

d'encapçalar un grup vàlid per fer una oposició.

Possiblement, cap de les tres sigui vàlida, o potser hi hagi un poc de cada una, sigui com sigui, que cadascú reflexioni i s'ho prengui com vulgui, ara bé, després, no tenim dret a protestar si no ens agrada el que tenim. Tothom té el que es mereix i nosaltres, a la vista està.

Per altra part i com arianyers ens hem de sentir orgullosos de que n'Antoni Pascual, vagi dins la llista del PP-UM per el Parlament Balear. No sé si sortirà o no elegit, ja que està en el lloc 17, així i tot, he de significar el pes polític que va adquirint poc a poc el nostre batle dins la política regional i que podria desembocar en qualque càrrec significatiu. Esperem aconeteixements.

Mentres tant, tornem a la realitat arianyera i esperem que tot sigui una bassa d'oli, que els interessos personals passin a segon terme i que tots siguem u per fer anar el poble cap endavant.

I ja ho sabeu, aquest serà el consistori dels propers quatre anys:

- Antoni Pascual.
- Pere Ribot.
- Margalida Rosselló.
- Maria Mestre.
- Gregori Obrador.
- Antoni Mestre.
- Joan Font.

Biel Tovell.



Dia 6 d'Abril es varen casar en Leandro Garcia Oliver, de Sineu; amb n'Antònia Mayol Ferrer, d'Ariany. Es varen casar a l'església d'Ariany.  
Enhorabona.



Dia 7 d'Abril es varen casar en Jaume Mas Gomis, d'Ariany; amb na Margalida Gomila Mestre, d'Ariany. Es varen casar a l'església d'Ariany.  
Enhorabona.



ARIANY

Revista Local Independent.

Plaça de la Creu nº 2

07529 Ariany.

Telèf.: 56 12 87.

D.L.: PM 207-1971.

**Col·laborers:**

Francesc Vallcaneras.

Escola d'Ariany.

Joan Ferrer Ramis.

Germanes Rubí (distribució)

**Grup de Redacció:**

Gabriel Frontera Mestre.

Jaume Taberner Ribot.

Catalina Pont Julià.

Joan Molines Julià.

Margalida Taberner Ribot.

Tomeu Bauçà Frontera.

**Imprimeix:**

Apòstol y Civilizador. Petra.

**Nota:**

La revista no s'identifica amb els diferents escrits que en ella apareguin, aquests expressen únicament l'opinió dels seus autors.

Nota: les persones que estiguin interessades en que es publiqui alguna fotografia l'han de fer arribar a la redacció de la revista.

## La llengua, feina de tots

### FARMÀCIES DE GUÀRDIA.

Aquestes són les farmàcies de guàrdia per els següents mesos.

#### Maig

Dia 1 ..... Vilafranca

Dia 5 ..... Petra

Dia 12..... Porreres

Dia 19..... Sant Joan

Dia 26..... Vilafranca

#### Juny

Dia 2 ..... Ariany

Dia 9 ..... Montuiri

Dia 16..... Petra

Dia 23..... Porreres

Dia 30..... Sant Joan

#### Juliol

Dia 7 ..... Vilafranca

Dia 14..... Ariany

Dia 21..... Montuiri

Dia 25..... Sant Joan

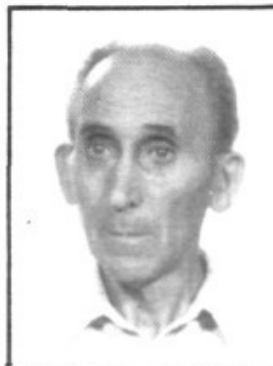
Dia 28..... Petra

Dia 27 de Febrer va néixer n'Antònia Esteva Socias, filla de Rafel Esteva i de na Catalina Socias.

Enhorabona als seus pares.



- Dia 25 de febrer ens va deixar n'Antònia Ribot Ferriol (Sandica), tenia 88 anys i era fadrina.



- Dia 10 de març ens va deixar en Pep Llampart Tugores (de C'on Sal), tenia 71 anys i era casat.

- Dia 5 d'abril ens va deixar en Bernat Dander Costa (d'es Forn), tenia 81 anys i era viudo.

- Dia 18 d'abril ens va deixar en Miquel Dander Marimón (Casulla), tenia 83 anys i era viudo.

- Dia 22 d'abril ens va deixar en Bernat Font Ribot (Xisquet), tenia 82 anys i era casat.

- Ens va deixar en Llorenç Caldentey Rigo (C'on Caldentey), tenia 76 anys i era viudo, va morir a Caracas.  
Descansin en pau.

A l'estiu de 1977 vaig tenir ocasió de conèixer a Ariany una doneta que havia complit feia poc els 99 anys.

Nomia Antònia Reiat Puigserver, i era coneguda per "Madò Molinera".

Tenia molt bona memòria i vaig mantenir amb ella una llarga conversa sobre coses antigues i vivències dels temps passats. Em contà moltes coses, totes interessants i de gran valor folklòric, però una de les més curioses, va esser el relat que va fer d'un costum molt peculiar i que ella recordava perfectament: "De quan a Ariany duïen un onso que ballava".

Què era això? Què vol dir, onsos a Ariany? doncs ara ho veureu. A finals del segle passat quan arribava l'estiu, se presentaven a Mallorca uns homes que venien a fer la temporada i a treure alguns doblers fent una feina molt particular: corrien tots els pobles de l'illa amb un o dos onsos ensenyats i els feien ballar per places i carrers.

L'home tocava uns orgues, o un violí, i l'animal feia

bots i voltes com si volgués seguir la música que li tocaven. Naturalment ho feia a l'esburbada i això divertia molt a la gent que el contemplava.

L'onso duïa un morral posat i una anella pel nas amb una corda llarga que solia anar fermada a la cintura de l'amo. A vegades li posaven un capellet i molts de cascavells al coll i a les potes. Devora ell l'acompanyava una moneia, també vestida amb un capellet i una faldeta curta amb cascavells; feia bots i cabrioles i sonava un pandero o un picarol que li havien ensenyat a manejar, duïa un tassó de llautó amb una ma i recollia les propines que la gent li dava.

Durant molts anys en vengué un a Ariany. Madò Molinera sempre conegué el mateix, era gran, moreno, i com a cosa curiosa recordava que duïa una arrecada a l'orella.

Aquests homes venien del Pirineu, en gran majoria de la Vall d'Aran; a finals de la primavera partien per tota la Península i també per França, i algú travessava la mar fins a Mallorca. Solien esser pas-

tors o llenyadors que algú dia capturaven un onso, en aquells temps molt abundants als Pirineus, l'ensenyaven i així, a l'estiu, corrien per aquí i per allà a mostrar-lo, i ja vos dic que gairebé tots eren aranesos.

Ja ho veis, fins a Ariany vengueren personatges ben curiosos. Avui en dia les associacions protectores dels animals no els deixaria fer carrera; però en aquell temps contribuïren a augmentar la memòria popular de la gent arianyera. Ja en contarem més com aquesta.

Francesc Vallcaneras.

## A un "arianyer d'arrel"

El grup de redacció vol donar resposta a un escrit de gloses anònim que ens han fet arribar, el fet de que l'autor o autors no es vulguin identificar és la causa de que l'escrit no surti publicat, encara que el grup de redacció vegi per enllà on van els tirs ja que vàrem poder identificar el cotxe que dia 1 d'abril devers les 12 de la nit va fer d'intermediari entre l'autor o autors i la revista, si no publicam la matrícula del mateix és perquè nosaltres tenim un poc més de vergonya que aquesta gent i no volem entrar dins aquest joc de nins que juguen a "cunions a amagar".

Nosaltres volem deixar ben clar que aquesta revista està oberta a tothom però lo que no volem es gent que faci articles, les firmi amb pseudònims, les tiri dins sa persiana i no es vulgui donar a conèixer, si l'autor o autors de qualsevol article volen que es publiqui han de tenir la suficient personalitat per presentar cara al grup de redacció i no fer aquests dois, tanmateix tots ens coneixem.

El grup de redacció.



Fotografia d'aquests homes que venien a Ariany.



Heu sembla que sols he xerrat amb vostè un pic, i encara, per motius professionals. Si això i unes declaracions meves a la premsa, li donen peu per a dir que som una irresponsable i que desconec la meua tasca... No serà que l'irresponsable i el que desconec la seva tasca es vostè? O per algun obscur motiu busca desacreditar-me?.

No crec que sigui vostè, la persona més indicada per dir-me quin és el funcionament del Govern o de les Conselleries. Pot ésser que sigui vostè, el que no sap que hi ha un Pla d'obres i Serveis del CIM anual, mitjançant el qual, es reparteixen les subvencions a cada poble. I que no sap que, són els Ajuntaments, en sessió plenària, els qui decideixen quines obres s'han de fer. El que jo dic, Sr. meu, és que en lloc de proposar fer el Camí de Sa Marquesa, jo hagués proposat la 1ª fase d'una residència. Jo mai he parlat d'un canvi de destí d'una subvenció, que ja se sap que una vegada concedida, no es pot canviar. D'això, repetesc, en parla vostè, no jo.

Tampoc crec, que una persona que no ha assistit a cap Ple durant la present legislatura, sigui la més indicada per jutjar la meua tasca a l'Ajuntament. Creu vostè que és just i responsable, jutjar-me per el que diuen terceres persones, o per el que ha llegit que jo he dit, sense parlar-ne amb jo abans? No creu que per fer bé la seva tasca, és necessària una bona informació? Jo li vull donar un parell de dades, de les que pareix, no està al corrent.

L'empedrat del Camí de Sa Marquesa va ésser sol·licitat per l'Ajuntament durant el Ple del mes de gener de l'any 1987 al Pla d'Obres i Serveis del mateix any del CIM i aprovat per ell en el mes de juny, li record, de l'any 1987. Per si

no ho sap, per aquells dies, jo encara no era regidora. Quan vaig sortir elegida i sentint les protestes d'un sector cap aquesta obra, vaig pensar que les obres a incloure en el Pla d'Obres i Serveis del CIM cada any, haurien d'ésser les que millorassin la vida de la gent. Després, tens hi hauria per embellir el nostre entorn. I així en el ple del mes de maig de 1988 vaig presentar, en nom del meu grup, una moció, dins la qual, entre altres coses, sol·licitàvem incloure la 1ª fase d'una residència al Pla d'Obres i Serveis del CIM. Dita moció com hauria de saber, no va ésser acceptada. No crec Sr. meu que anàssim per tan mal camí, quan aquesta ha estat la manera, en que altres pobles, l'han aconseguida i endemés subvencionada.

En quant al poliesportiu, jo tampoc dic res. És també vostè, el que assegura que jo he dit que la seva subvenció, hauria d'ésser per a la residència. Si hagués assistit al ple de dia 6 de maig de 1988 per ventura, ja no hagués escrit el mateix. Dins ell, amb el meu vot, vaig donar suport, entre altres coses, a que se sol·licités un finançament a fons perdut a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per a la construcció d'un poliesportiu.

Ja pot veure: una altra obra que milloraria la vida dels nins i joves. Com pel mateix motiu, per si no ho sap, també vaig donar suport a l'obra: poliesportiu 2ª fase. Piscina municipal, dins el ple del dia 4 d'agost de 1989. Les dues obres, per si no ho sap, estan incloses dins el Pla d'Instal·lacions Esportives, no dins el Pla d'Obres i Serveis.

No creu que per ventura l'irresponsable és vostè, per adjudicar les seves conclusions a les meves declaracions? Un

escriptor, abans d'escriure, ha d'estar ben informat. Ja pot veure que, la falta d'informació, pot dur a escriure coses, que res tenen que veure amb la realitat. I que això pot ésser greu, sobretot quan es desacredita a una persona i s'afecta la seva integritat. Sr. meu, crec que la tasca d'un escriptor ha d'estar sempre guiada per l'ÈTICA. Aprengui que vol dir aquesta paraula. Pot ésser que amb una bona informació, aplicant una mica d'ètica i tan sols criticant els fets, mai a cap persona, tots en sortirem guanyant.

Respecte a la necessitat d'una residència, per a mi, no hi ha cap dubte. Aplaudesc la labor dels assistents socials, que consider de primera necessitat. Però creu que una persona sola i malalta, per exemple, pot passar una nit sola?. Per això, entre altres motius, crec que una petita residència, d'acord amb les necessitats del poble, tal com deia a les meves declaracions, complementaria la labor dels assistents socials i garantiria una bona assistència pels nostres majors.

I ja que pareixen agradar-li els refranys, vull recordar-li un, que en castellà diu: "de sabios es rectificar". Si cal, obri en conseqüència.

St. Margalida Rosselló Gomila.  
Portaveu del PP a l'Ajuntament.





La Junta directiva de l'APA, vol fer públic que en la reunió celebrada el passat dia 5, la Vicepresidenta Margalida Roselló, va presentar la dimissió del seu càrrec.

El motiu de donà ella, és que a la revista local ARIANY, la tracten d'irresponsable i de no saber fer la seva feina, i per no perjudicar l'Associació amb aquesta imatge, vol deixar el seu càrrec.

El president no va acceptar la dimissió i li pregà, igual que la resta de membres, la seva continuïtat com Vicepresidenta, ja que amb la seva actuació dintre de la Directiva

de l'APA, ha demostrat tot el contrari de lo que es diu a l'esmentat escrit de la revista ARIANY, al seu nombre 171.

No és la nostra intenció aficar-nos en cap polèmica ni assumpte polític, només volíem restablir la bona imatge d'un membre d'aquesta Directiva, si és que ha estat feta malbé.

Pregam considereu aquest escrit com una excepció en la tasca d'aquesta Directiva i no és la nostra intenció, tampoc, entrar en rèpliques ni contrarèpliques.

Ariany, 8 de Març de 1991.

El president de l'APA.

Josep Alzamora.

## Rebut

S'ha rebut la major part de les revistes de l'associació de la Premsa Forana en les quals feim intercanvi.

El Govern Balear ens ha fet arribar els dos primers volums de la col·lecció Projectes, els dos fan referència als vins mallorquins.

Es va rebre una invitació del President del Parlament de les Illes Balears per assistir a l'acte d'homenatge al filòleg Dr. Francesc de Borja Moll que es va celebrar dia 22 de març.

Es va rebre una invitació del Col·legi oficial d'arquitectes de Balears per assistir a la inauguració de l'exposició de dibuixos de Joan Marí i Vidal i Margalida Nicolau titulada "Cases i coses de Mallorca" que va tenir lloc dia 9 d'abril.

La Conselleria adjunta a la Presidència del Govern Balear ens ha fet arribar uns quants tríptics informatius amb el títol "Després d'un accident de circulació, qué he de fer?".

També ens va enviar el Bolletí informatiu nº 6.

La Comunitat Autònoma de les Illes Balears ens va enviar la "Guia del ciclista" i el Bolletí informatiu referent als mesos de Març-Abril.

La Comissió d'Educació i Cultura de l'Ajuntament de Lluchmajor ens ha enviat la "Guia de recursos de Lluchmajor", una interessant guia informativa.

També ens va enviar un programa de la festa del llibre 1991, el butlletí informatiu municipal nº 4 i una nota de premsa damunt la concessió de les beques d'investigació 1991.

La Conselleria de Cultura, Educació i esports del Govern Balear ens ha enviat l'exemplar nº 37-38 de la col·lecció "Estudis Balearics" amb el títol "30 anys de turisme a les Balears".



## Al grup de redacció

El comitè executiu del partit popular d'Ariany vos vol fer arribar la seva protesta per l'article "Què feim en la residència?" firmat per en Biel Tovell.

Trobam que una persona que mai ha anat a cap ple, no pot jutjar la labor del nostre portaveu i molt menys dir que és una irresponsable o que desconeix la seva tasca. Nosaltres respallam la seva labor i creim que una residència és de primera necessitat.

Per un altre part, no podem consentir que els doblers del poble, s'emplein per fer mal a cap persona, és per això que us demanem que el vostre crit a favor de la PAU del darrer nombre sigui efectiu i que des de les pàgines d'aquesta revista mai es torni ferir a ningú.

El president P.P.  
Gregori Obrador.

## Premsa Forana

Aquesta associació va celebrar assemblea general ordinària dia 15 de març a Vilafranca, a n'aquesta assemblea es varen donar compte dels informes de secretaria i tresoreria.

El tema més important va ser la presentació del projecte de l'arquitecte per la remodelació de la seu social d'aquesta associació, el president va informar del començament de les obres i es va parlar de la financiació de les mateixes, la directiva va dir que estudiaria les distintes propostes i que informarien oportunament.



També es va prendre l'acord de celebrar una Diada, la revista "Entre tots" de Calvià va oferir aquest municipi per fer-la i es va aprovar, la diada va ser el dia 28 d'Abril, però com que a l'hora de tancar el montage d'aquesta revista encara no s'havia celebrada no podem donar més informació cosa que farem en el pròxim número.



*Aquest article és de l'Hermano Rubí de Petra que va morir fa un parell d'anys, hem cregut convenient el publicar-lo ara ja que aquests mesos es compleixen 100 anys del nostre cementiri. Per una vegada hem cregut oportú fer l'excepció de publicar-lo en castellà, ja que és així com ens va arribar a nosaltres, si no l'hem traduït és per no canviar el contingut del mateix.*

Hagamos un poco de historia antes de ocuparnos del nuevo cementerio. Recordemos que fue costumbre muy arraigada en Mallorca la de situar los cementerios al lado de la iglesia o muy cerca de Petra. Petra no fue una excepción y tuvo el cementerio en el lugar conocido por *Es Lloc Sagrat*, hoy poblado de pinos y palmeras. Detrás de la iglesia, junto a la capilla de la Mare de Déu del Roser aun existe una casita donde, como en todos los pueblos, se custodiaban dos ataúdes pintados de negro con los que eran transportados todos los cadáveres a su última morada, salvo raras excepciones en que la familia del extinto mandaba fabricar uno para colocar el cadáver del familiar extinto.

Los enterramientos al aire libre dejaron de practicarse y efectuáronse luego en el sagrado de la iglesia (1), donde había grandes depósitos en los que eran inhumados los cofrades de las cofradías existentes. Lo mismo se hizo luego en el convento, como aun puede apreciarse. Las familias pudientes tenían sepultura propia, como los clérigos, que utilizaban para ellos y sus amistades.

Tales enterramientos hechos en estos lugares y en tal forma eran anti-higiénicos y muy apropiados para que respirando el aire, saturado de microbios y olores putrefactos que exhalaban los cadáveres, se propagaran enfermedades y epidemias.

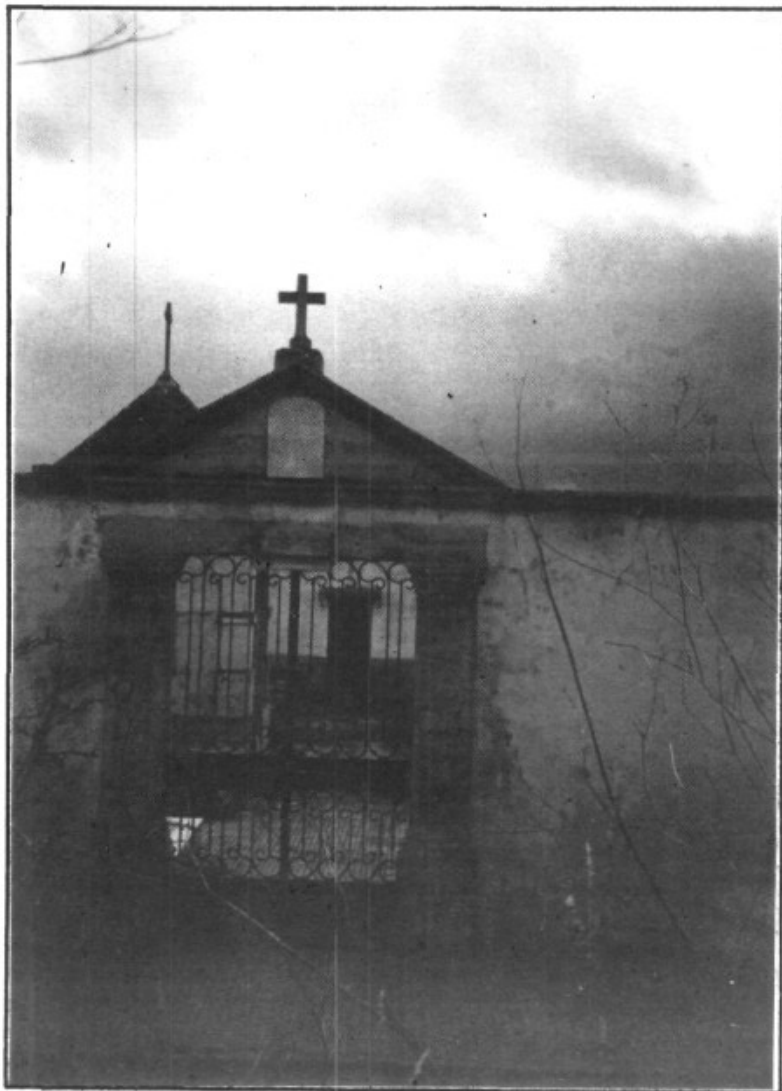
Muchos difuntos tenían funeral de cuerpo presente y acabado éste se abría la sepultura y lo enterraban quedando la iglesia llena de nauseabundo olor, sin perjuicio de que al cabo de dos o tres días volvieran a abrir la fosa para inhumar otro cadáver, y, así se hizo durante años y siglos, es decir, hasta principios del siglo XIX.

La Real Orden de Carlos IV, de 17 de octubre de 1805, no entró en vigor hasta el 1º de Noviembre de 1813.

Algo parecido a lo que escribió D. Pedro Ventayol, en su Historia de Alcudia, y de quien tomamos las precedentes notas, ocurrió con el cementerio de nuestro término municipal, remozado y ampliado en 1923 ? siendo alcalde D. Carlos Horrach. Una vía central u otra que en su punto medio cruzaba la anterior, dividían el perímetro cuadrado en cuatro parcelas, en cuyos terrenos se abrían acequias en las que eran depositados los difuntos. Como siempre, las familias pudientes tenían sepulturas propias.

A la vera de la vía central sembráronse cipreses (*cupresus sempervivens*), símbolo de la eternidad, que todavía hemos conocido, en cuyas ramas anidaban los buhos que, durante la noche, con sus silbidos inesperados y tétricos, daban aspecto lúgubre a aquellos contornos.

Los enterramientos sin ataúd hace tiempo que no se practican. El espacio por ellos ocupado acaba de ser transformado en una pequeña cripta que nada tiene que envidiar a las mejores de otras poblaciones. Cada nicho se cierra con una preciosa lápida de mármol y el recinto limpio y acogedor, si cabe la expresión, invita a que los vivos visiten con más frecuencia a sus queridos difuntos para encomendarlos a Dios.



*Entrada del cementiri*

(1) En Alcudia esto ocurrió en 1279. Cfr. Hª de Alcudia por Pedro Ventayol, t. II, pág. 240 ss.

Hasta 1889 Ariany carecía de cementerio propio. Los enterramientos se efectuaban necesariamente en el camposanto de Petra, sito en el lugar denominado vulgarmente *Sa Figuera d'En Bossa*. Nuestros abuelos recordaban cómo eran trasladados los cadáveres en carros de labor y no en brazos, como los de Petra. Si el difunto pertenecía a una familia más o menos acomodada, le acompañaba un cortejo de carros y carruatges hasta su última morada. Mientras estuvo en boga la costumbre existieron también las plañideras o *ploradores*. En esta costumbre medieval, procedente de la antigüedad oriental y grecorromana, estuvo muy extendida en la Isla, incluso hasta principios del siglo XX en algunas poblaciones (1). Don Antonio Furió en su "Panorama de las Islas Baleares", publicado en 1840, describe precisamente un cortejo fúnebre, al hablar de Petra. *Las mujeres, dice, marchaban en orden inverso al de los varones, de modo que las parientas más cercanas del difunto cerraban la retaguardia; pero siempre cada una entre dos mujeres, las que seguían muy serias sin ánimo de apaciguar a las que acompañaban, las cuales llorando relataban en altas voces cuanto había hecho el difunto, aunque no fuese cosa importante. Esto no dejó de causar extrañeza a uno de nuestros compañeros; pero más se admiró al decirle uno del pueblo que nos había acompañado en nuestra excursión (al santuario de Bonany) que antes había plañideras que se alquilaban, de modo que aún vivía una de ellas".* (2)

Es fácil imaginar que la costumbre de las plañideras existía también en Ariany, y que en la caravana formarían también las *ploradores*, que romperían a llorar al abandonar el pueblo para descansar durante el recorrido y reanudar el espectáculo al penetrar en el pueblo de Petra. A nadie debe extrañar por lo tanto, que el acontecimiento diera lugar a diversas anécdotas más o menos curiosas.

Con la nueva situación de Ariany, el pueblo y la autoridad eclesiástica se preocuparon enseguida de la construcción del cementerio. Los vecinos de Ariany, en fecha 12 de marzo de 1889, se dirigieron por escrito al Ayuntamiento de Petra, alegando entre otras razo-



nes que *"era del todo molesto para este vecindario tener que trasladar los cadáveres a la distancia de hora y media que habrá poco más o menos desde ésta al cementerio de Petra, cuanto más que según el censo recientemente formado contiene el mencionado lugar unas 800 almas, sin contar sus alrededores"*.

Seguían 26 firmas, encabezadas por las del R.D. Antonio Jorda, Vicario de Ariany y de D. Jaime Rigo.

Doña Antonia Durán y Riera, conocedora del proyecto de construir un camposanto, recabó y obtuvo autorización de su esposo D. José Mestre, para ceder el terreno necesario a tal fin. Tratábase de una finca denominada *Son Pontet*, situada al Oeste de la población y a 1 Km. escaso de la última casa y de 625 m<sup>2</sup> de extensión. Lindaba con la carretera que desde Ariany conduce a Sineu, con tierras de Antonio Durán y Riera, de Miguel Mestre y herederos de Francisca Alzamora.

El 3 de julio de 1889, el Ayuntamiento, en sesión plenaria, presidida por el Alcalde, D. Jerónimo Rosselló, y siendo secretario D. Francisco Ordinas Fornés, dio luz verde al proyecto:

El 18 de agosto del mismo año el Gobernador Civil, mediante documento escrito, dirigido al Alcalde de Petra, autoriza la construcción solicitada.

El 12 septiembre, el médico D. Juan Garau, en nombre de Sanidad, aprueba el proyecto. A su vez, el Rdo. D. Miguel Miralles y Font, Párroco de

Petra, da su plena conformidad para que Ariany posea cementerio propio.

El 6 de octubre siguiente se aprueba el presupuesto, que importa la suma de 993 ptas. presentado por el Maestro de Obras D. Antonio Riera y Morey.

El 10 de Noviembre de 1890, fiesta litúrgica de Todos los Santos, fue solemnemente colocada y bendecida la primera piedra.

El pórtico que da acceso al lugar sagrado es de estilo clásico y severo como corresponde a semejante construcción. A la izquierda de la Capilla se construyó el depósito de cadáveres, y a la derecha, el depósito de ataúdes, prueba evidente de que aún había enterramiento sin ataúd.

El 28 de abril de 1891, el R.D. Antonio Jordá, Vicario "in capite", pide autorización al Prelado, que le fue concedida, para bendecir el nuevo cementerio.

El 17 de mayo siguiente, el mismo Sr. Jordá, ante el pueblo allí congregado, efectuó la bendición solemne. El primer cadáver que recibió cristiana sepultura en dicho sagrado recinto fue el Honor Jaime Rigo, trasladado desde el cementerio de Petra.

(1) El hallazgo en el poblado prehistórico de Son Homar, de unos lacrimales o recipientes que las plañideras se colocaban debajo de los ojos para recoger sus lágrimas son buena prueba del paso de los romanos por Petra y a la vez de la antigüedad de las plañideras.

(2) Cfr. Antonio Furió, Panorama de las Islas Baleares, pág. 146.



## Quintos

Teniu a continuació, un article, possiblement escrit per D. Toni Rubí, que ens ha fet arribar un bon amic d'aquesta "Fulleta". Es tracta d'una exposició del que eren els "Quintos" a la dècada dels 50 als 60.

L'escrit està redactat en present, és a dir, que pot esser fàcil més de 30 anys que està escrit i hem volgut respectar l'original tal com ens ha arribat.

Diuen quintos, als joves que entren en caixa militar, per entregar-se al corer per fer el servici com a soldats.

Desde Cap d'Any, es reunien i feien una societat que no durava més que un parell de mesos. Nombaven el seu cap, el seu bossar, i qualche altre comissió que les paresqués convenient.

Solen estrenar les seves activitats i es donen a conèixer per la festa de Sant Antoni, fent-ne qualche una de les seves, i entre altres, una carrossa, no sempre de bon gust, per anar a les beneïdes.

Llavors, venen els darrers dies, i de nit, solen anar en cuadrilla, fent un poc d'alborot i qualche broma, a vegades un poc pesada, si troben qualche cosa per el carrer, sobretot, carros, que les duen a la plaça o a fora-vila fins el punt que avegades hi han de intervenir els civils i quasi sempre el batle, que crida a l'ordre al cap i qualche pic a tot s'estol i les fa un bon sermó, però quasi mai, la cosa passa endavant.

Quan comença la Quaresma, pareix que tot ja està acabat, però continuen ben lligats i ben units com antes, però ja no fan més les desenvoltures que feien els darrers dies.

En arribar la Setmana Santa, tots a les ordres del seu cap, es cuidaven de tot lo pertinent a les processons del Dijous i Divendres Sant, desde els

més forçarruts que duen el Sant Crist clavat a la Creu, fins els més dèbils que duen fanals i llanternes.

El dia de Pasqua, ja no s'empatxen de res de la Processó, perque tenen prou que fer en preparar la tasca d'anar a cantar panades, i així, quan s'havia fet la processó, i s'havia acabat l'Ofici, sortien ben generosos en cos de camisa i amb un mocadó de colorins pel coll, a cantar panades amb un cornetí que tocava en Quiem (a) Groc, i una o dues guiterres que rapinyaven l'amo en Francesc Orell i Mestre Pere Pomar (a) Banyeta, per sortir a cantar panades. Preparaven una panera en botelles de suc

i una altra plena de confits de mora per convidar generosament a beure als amics i l'amo de les cases a on cantaven, que eren totes les del poble, i els confits, les regalaven a nins, que ja les esperaven en bona devoció, perque en aquell temps, els allots, no anaven ni de molt, tan apaixits de llepolies com hi van els d'ara.

També preparaven un covo que el duien ansa per ansa, de dos en dos, rellevant-se cada punt. La primera casa a on anaven a cantar panades, era a cas Batle i sempre tenien preparada alguna glosa especial per saludar-lo i demanar-li permís per cantar ses panades.



Els quintos d'enguany també cantaren panades (fot.: Joan Ferrer).

Després de cas Batle, anaven a sa Rectoria, més o manco en les mateixes intencions i després, ja anaven carrer per carrer i casa per casa, cantant cançons que havien encarregat a posta a l'Amo En Joan de Son Nigorra, i canta que canta, tot lo sant dia fins esgargamellar-se, omplint el poble de festa i alegria.

Cada casa, segons els seus possibles, les donava panades, robiols, crespells, o doblers i així, poc a poc, anaven omplint el covo que duïen preparat, buidaven les botelles i es minvaven els confits de dins el paner.

Lo que havien fet el dia de Pasqua dins el poble, ho repetien el dilluns per foravila, perquè el dilluns, era tanta de festa com el dia de Pasqua, i així, a l'hora de dinar, anaven cantant panades a les principals cases, sobretot, les cases de possessió del terme.

De tot lo aplegat cantant panades, els quintos i sonadors, tots plegats, en feien un bon dinar ben bufarell, que el preparaven les germanes dels quintos i altres atletes joves que convidaven. Al dinar, també hi solien convidar el Batle com a desagravi si l'havien fet enfadar i en demostració del seu respecte a l'autoritat.

Les sobres, que no eren poques, les regalaven al Convent de ses Monges i a altres cases, les més pobres del poble.

Lo darrer que feien, era l'anomenat ball dels quintos a sa plaça, el diumenge de l'Àngel o bé un diumenge després, al qual, hi convidaven especialment els qui havien quedat més bé quan cantaven panades. Cada quinto també i convidava per el seu compte, les atletes veïnades i aquelles en qui tenien algun compromís de parentesc i amistat, i també, als sonadors mateixos de les panades i s'armava un ball ben vitenc ple d'humor i alegria que deixava

bona boca, bon record i moltes enhorabones als quintos, que amb el ball, acabaven tots contents les seves activitats.

Passaven comptes de lo recollit i lo bestret, repartint-se les ganàncies o les pèrdues per parts iguals entre tots i així acabava en Santa pau i bona germanor lo que era esser quintos, deixant entre ells, un lligam sentimental que ja mai es romprà.

Els quintos tenien la simpatia de tothom, d'uns, perquè ho havien estat, dels altres, perquè esperaven esser-ho i fins i tot del Rector, en el sermó de l'Ofici del dia de Pasqua, qualche any les dedicava unes gloses animant-los a conservar les velles tradicions alegrant les festes de Pasqua en bon exemple a tothom.

Com a mostra, una d'aquestes gloses, tretes del sermó de l'any 1952.

Dia que ha fet el Senyor,  
com és la Pasqua Florida,  
reparteix goig sense mida,  
no deixa buit cap recó.

Per això vostres cançons,  
cantau joves animats,  
i en guiteria acompanyats,  
voltau per tots els cantons.

Si s'ho paguen les cançons,  
anau per tots els carrers,  
i ompliu molts de paners,  
d'ous, panades i flaons.

La notícia d'aquest mes, està referida a la possibilitat de que el nostre Batle, a les properes eleccions per la Comunitat Autònoma, surti elegit per ocupar un càrrec important, ja que ocupa el lloc 17 de la llista PP-UM, i segons les expectatives de vot, té moltes possibilitats d'entrar entre els candidats elegits. Només ens queda des d'aquest apartat desitjar-li sort i que en cas de sortir elegit, sempre poguem dir que és arianyer en la cara ben alta.

## i notícia

Aquesta vegada el personatge que hem triat ha estat Sor Maria que va morir el passat dia 14 d'abril.

Sor Maria va néixer a Maó (Menorca) l'any 1916, des de molt jove va entrar a l'ordre de les franciscanes; va estar a molts de pobles, va ser fundadora del Convent de Lluch; a Lluch hi passà 22 anys al servei de la comunitat de Lluch i de tots els peregrins, ella esteia a sa lavanderia i ja vos poreu imaginar amb les temperatures que hi per enllà el rentar amb aigo freda lo que havia de suposar.

Després de Lluch, va estar a Campos, Muro, Maria de la Salut i com a darrer destí a Ariany, ella degut a la seva malaltia va morir a Calonge; en el nostre poble hi va estar uns 7 anys.

De la seva persona cal destacar que no tení un no per ningú i que era una persona molt humana.

Per la seva sezilla, vida d'entrega i servei, va merèixer esser estimada per a tothom, ja que sempre estava a punt per a servir als demés.

Per això, i com a darrer record li dedicam aquest merescut reconet.



Sor Maria

EN MOTTU D'UNA EXCURSIÓ DE SA  
TERCERA EDAT.

D'Ariany vàrem partir,  
en dos autocars d'excursió,  
quasi tot era gent major,  
i sa primera estació,  
va ésser a C'an Sebastià Rubí,  
a Santa Maria del Camí,  
que enllà hi té una exposició.

De mantes se va tractar,  
i tot lo que té és de llana,  
diuen que sa gent torna sana,  
tots el que ho vulguin provar,  
s'artrosis i reuma s'en va,  
que a n'es vells això les sol  
faltar,  
qualque cosa que no les marxa.

A les onze mos daren s'ordre,  
de a s'autocar tots pujar,  
perque havíem de continuar,  
fins a arribar a n'es Coll de  
Sóller.

A n'es Coll de Sóller mos vàrem  
turar,  
que enllà hi ha molt poques  
vistes,  
però espeïarem les nostres  
vistes,  
per aquells turons i verdor  
que hi ha.

Després tornarem voltar,  
per sa mateixa carretera,  
en voltera i més voltera,  
a Alaró vàrem arribar.

Llavors anàrem a dinar,  
a n'es restaurant C'as Canonge,  
sa dinada va ésser molt bona,  
perque de tot va sobrar,  
de xampany, vi i bon pa,  
s'arròs que molt agradà,  
com s'estufat de carn, pilotes  
i patates.

Quan acabàrem de dinar,  
llavors i va haver moltes rifes,  
de moltes coses distintes,  
que sempre content qualcú s'en  
va.

Després d'haver fet ses rifes,  
mos anàrem a ballar,  
a unes pistes que hi ha enllà,  
a un local en bones vistes.

Però molts no pogueren ballar,  
perque l'horabaixa mos fugia,  
i la darrera cita que hi havia,  
és que a Cura havíem d'anar.

A Cura vàrem arribar,  
i es sol ja anava ponguent,  
i en s'ambient de molta gent,  
per enllà mos vàrem passetjar.

Així acabàrem es dia,  
i de Cura vàrem baixar,  
sa fosca ja mos agafà,  
i a Ariany vàrem arribar,  
sense tenir cap averia.

En sa darrera acabaré diguent,  
a tots es de sa tercera edat,  
si excursions tornam fer cap,  
tot surti tan excellent,  
i si pel cas hi ha jovent,  
també surti encertat.

24/02/91

Joan Tovell.

## Ariany a la premsa

Molt poca gent s'imaginaria la polèmica en que ha desembocat el darrer número d'aquesta revista. Un article d'opinió que pèr molts va passar desapercbut, per altres pareix que va ser una bomba.

Ja que sembla que no tendrem emocions electorals, de confirmar-se la candidatura única per les properes eleccions locals, al manco gràcies al referit article sabem que l'actual oposició municipal no està morta.

No entraré en detalls en aquesta secció, perque és de suposar que sobre el tema "residència si, residència no" encara hi haurà molt que dir a altres escrits, simplement deixar ressenya de l'article aparegut al "Diario de Mallorca".



ca" que titula "Polémica en Ariany sobre la conveniencia de construir una residencia para la tercera edad".

Per altre banda també assenyalar la publicació de la llista única que es presentarà a les eleccions locals del dia 26 de maig. Es confirma per tant, la situació que adelantàvem fa una temporada des de aquesta mateixa secció, el pacte PP-UM ha afectat d'una manera molt particular al nostre poble, mentres que a tots els pobles, es barallen per esser batle o concejal, a Ariany pareix que es fan enfora, i si fins ara en Toni Pascual governava així com volia sense que l'oposició li fes molt es contes, a partir d'ara deixarà d'esser oposició per esser col·laborador. En quant a la composició del govern municipal tots repeteixen excepte en Joan Ferrer que cedeix el lloc a Joan Font del PP, el que no està clar és si sen va per voluntat pròpia o si per el contrari ha estat una fuga forçada.

Esperant que totes les notícies siguin bones, fins al pròxim número.

Joan Molinas Julià.



## RELACIÓ AMB L'ACTIVITAT

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
HOMES	4	247	-	10	96	10	86	3	6
DONES	-	47	-	4	101	-	95	243	1

- 1- Complint el servei militar.
- 2- Treballant { -a un ofici, professió o lloc de treball remunerat.  
-en règim d'ajuda familiar, 15 hores o més a la setmana i sense remuneració.
- 3- Cercant el seu primer treball.
- 4- En atur i cercant ocupació, tot havent ja treballant abans.
- 5- Està retirat, jubilat, és pensionista, etc.
- 6- És rendista (viu de lloguer, dividends o d'altres rendiments).
- 7- És escolar, estudiant, o menor.
- 8- Dedicant-se a les feines de la casa.
- 9- Està incapacitat permanentment per el treball.

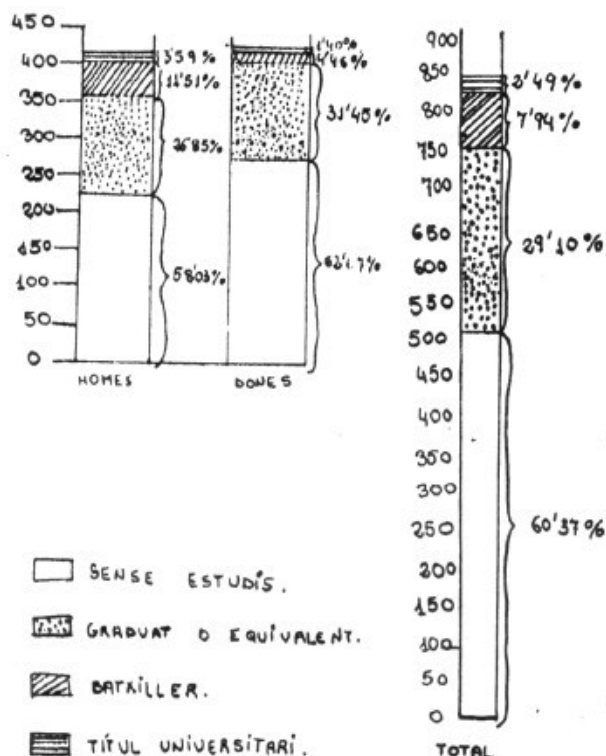
## ESTUDI DEMOGRÀFIC D'ARIANY.

Aquest estudi demogràfic d'Ariany està referit al padró municipal de l'any 1986.

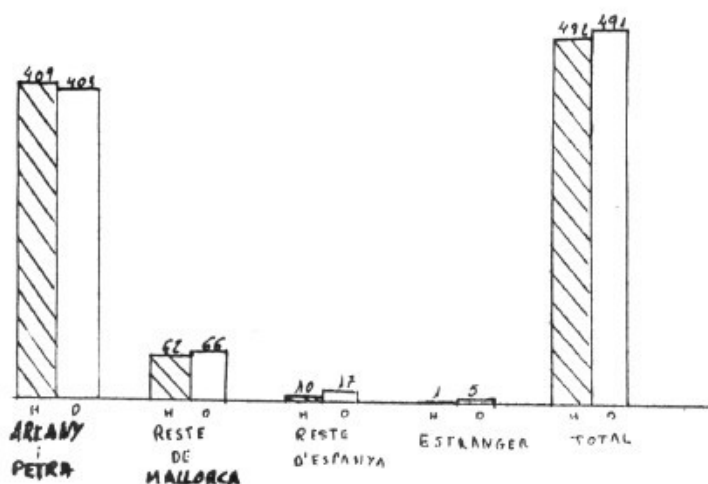
El recull de dades, la tabulació i la confecció dels diferents gràfics ha estat elaborat per els alumnes de 6, 7 i 8 de l'escola d'Ariany.

A la gràfica del lloc de naixement, com és natural la majoria varen néixer a Ariany, lo de Petra és perquè abans els nascuts a Ariany es registraven a Petra.

## ESTUDIS



## LLOC DE NAIXEMENT



## PIRÀMIDE DE POBLACIÓ



Mirant el gràfic d'estudis podem veure que un 60'37% no té estudis, en segon lloc trobam que hi ha un 29'10% que tenen el graduat escolar, en tercer lloc hi ha un 7'94% que tenen el batxiller, i ja per acabar hi ha un 2'49% que tenen un títul universitari.

A la piràmide de població es veu ben clar que a Ariany hi ha més dones que homes i a mesura que avança l'edat la diferència és més grossa.

## FONAMENTACIÓ

## Identificació

Projecte de fomentació de necessitats i aprofitament de recursos: menjadors socials de la tercera edat.

Responsables: 4 AS de la Mancomunitat del Pla.

Àmbit territorial: Mancomunitat del Pla.

Sector de població: tercera edat.

### Situació inicial i arguments que justifiquen la formulació del projecte.

Durant l'any 90 es dué a terme una prospecció de 3<sup>a</sup> edat a tots els municipis que conformen la Mancomunitat de Pla, per lo que a continuació resumim les principals característiques dels resultats d'aquest estudi.

a) El porcentaje de la població major de 60 anys és aproximadament un 25 %

b) estat civil:

Del 25 % quasi un 50 % són fadrins o viudes, persones que potencialment poden tenir alguns tipus de problema com soletat, carència afectiva, problemes de salut ...

c) nucli familiar:

Ens trobem que un 34 % viu sol, i a més cal considerar que un 34'62 % viu amb la seva parella, presumiblement d'avançada edat.

d) relacions familiars :

Si bé la majoria de gent presumeix de mantenir bones relacions familiars s'ha de considerar que aproximadament un 8 % dels vells manifesta tenir una relació conflictiva amb els familiars més pròxims. Llavors aquest nucli pot ésser qualitativament important per la problemàtica social que pot generar.

e) malalties i disminucions. Davant un 50 % del total de la població quan manifesta patir algun tipus de malaltia o dolència. Entre ells cal destacar les disminucions físiques de les quals les més freqüents

**Taula 15: EXPECTATIVES D'US DEL SERVEI D'AJUDA A DOMICILI**  
Estudi Vells MANCOMUNITAT DEL PLA (zona Manacor-6 municipis). 1990

	Per dificultats per tasques domèstiques	Per incapacitat i/o limitacions d'autonomia	Per problemes de salut	Per soledat, manca d'ajuda	Altres	
ALGAIDA	13	91	99	91	52	8
MONTUIRI	7	42	51	43	25	4
SANT JOAN	7	35	50	45	26	3
ARIANY	5	27	36	31	17	2
PETRA	12	69	90	71	41	6
VILAFRANCA	5	30	40	32	19	3
TOTAL	48	294	365	313	179	27
% del total	9,21	56,72	70,37	60,33	34,47	5,29

NOTA: La contestació no era excluent entre les diverses possibilitats..

**Taula 14: EXPECTATIVES D'US D'UN MENJADOR SOCIAL**  
Estudi Vells MANCOMUNITAT DEL PLA (zona Manacor-6 municipis). 1990

		Per incapacitat per a l'elaboració d'aliments	Per incapacitat temporal	Per Comoditat	Perquè són barats	Altres
ALGAIDA	47	66	63	37	47	6
MONTUIRI	24	30	32	19	19	3
SANT JOAN	23	25	32	17	21	3
ARIANY	17	20	23	15	9	2
PETRA	43	49	57	31	39	5
VILAFRANCA	19	22	25	13	17	2
TOTAL	173	212	232	132	152	21
% del total	33,27	40,77	44,78	25,43	29,29	4,12

NOTA: La contestació no era excluent entre les diverses possibilitats..

**Taula 13: EXPECTATIVES D'INGRES A UNA RESIDENCIA**  
Estudi Vells MANCOMUNITAT DEL PLA (zona Manacor-6 municipis). 1990

	Per invalidesa	Per soledat	Per Comoditat	Quan els fills no puguin atendre	Altres	
ALGAIDA	21	29	24	36	45	9
MONTUIRI	11	13	12	18	18	5
SANT JOAN	9	11	11	18	19	4
ARIANY	6	9	6	13	10	3
PETRA	16	21	19	33	34	7
VILAFRANCA	7	9	8	14	12	3
TOTAL	69	92	80	133	137	31
% del total	13,33	17,73	15,50	25,59	26,38	5,88

NOTA: La contestació no era excluent entre les diverses possibilitats..

Aquí teniu unes taules que són el resultat de les enquestes que es varen fer per la Mancomunitat del Pla de Mallorca.

són les de l'aparell locomotor, que afecten de forma important la seva autonomia personal.

Relacionant els punts, b,c, d i e que tots ells fan referència als aspectes de convivència i relacions es pot extreure una conclusió general: que si hi ha un elevat % de gent gran que viu tota sola o amb la seva parella, que possiblement sia la manca de familiars pròxims o per l'existència d'una relació deteriorada, i si agafem l'elevat porcentaje (50 %) de

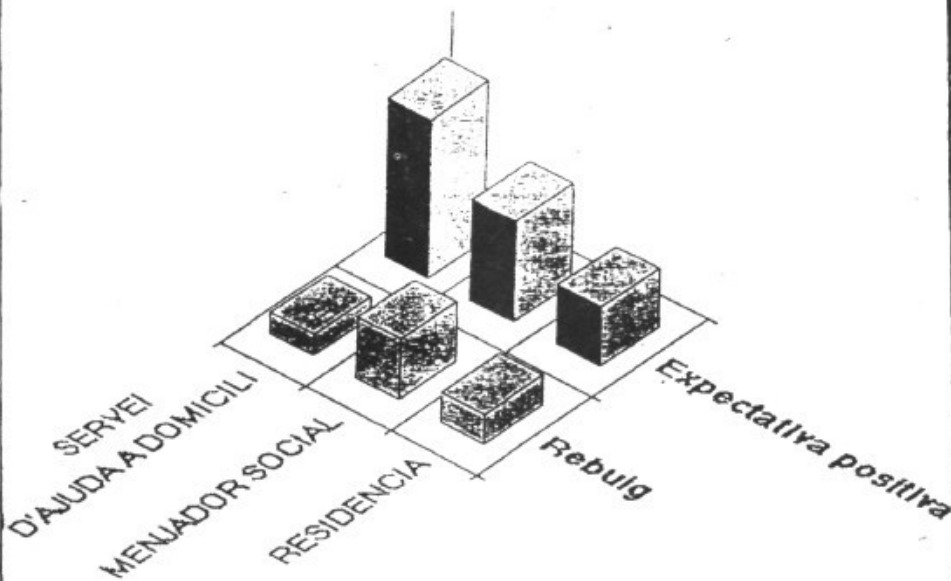
persones que presenten problemes de salut podem concloure, que són potencialment beneficiaris de serveis específics com poden ser: menjadors, SAD, petites residències assistides.

f) us del temps lliure. Destaca que un 34'30% declara utilitzar el club de la 3<sup>a</sup> edat com a servei públic.

g) opinió sobre la necessitat de serveis.

Ens constata que la gran majoria de persones majors veuen la necessitat de serveis públics,

EXPECTATIVA D'US DE RESIDÈNCIES, MENJADORS I SERVEI D'AJUDA A DOMICILI.



Aquest gràfic representa l'acceptació i el rebutg dels SAD, menjadors socials i residències, mirant les taules de la taula anterior i aquest gràfic no importa ser molt vius per veure que lo que té més acceptació és el SAD, seguit pels menjadors socials i com a darrer les residències, es pot veure ben clar que la residència és lo que menys s'accepte.

com poden ser:

-Residència: podem extreure, que el recurs d'ingressar a una residència, és acceptada a aquells casos, en que es dona algun tipus de problemàtica adicional a nivell de salut o de desatenció familiar.  
-Menjadors socials: tal com passava a l'apartat anterior, els recurs de menjador és acceptat per a donar resposta a la problemàtica concreta.

-SAD: podem confirmar que és un servei totalment acceptat i consolidat, a la vegada que és ben conegut per la població.  
Conclusió general:

A nivell de recursos es pot preveure la necessitat de:

- A curt termini acabar d'implantar i consolidar el SAD.
- A mig termini, potenciar la implantació de cuines mancomunades, i la rentabilització dels menjadors ja existents.
- A més llarg termini s'haurà de preveure la creació d'una

mini- residència assistida mancomunada entre un parell de pobles.

**OBJECTIUS; ACTIVITATS I METODOLOGIA.**

**Destinatari**

Població objectiu: entitats i institucions públiques relacionades amb el col·lectiu de la 3ª edat.

Població competencial: 3ª edat.

**Hipòtesi**

La potenciació d'uns recursos mancomunats, possibilitaran la rentabilització dels ja existents i millorarà la qualitat dels serveis als ciutadans.

**Objectius**

Potenciació i rentabilització dels recursos existents dins la Mancomunitat en el camp de la 3ª edat.

**Objectius específics**

Conèixer la infraestructura i equipament dels menjadors que actualment funcionen.

Equip d'AS Mancomunitat del Pla de Mallorca.

COMUNICAT DE PREMSA.

L'Institut Balear de Serveis a la joventut en col·laboració amb la Conselleria de Treball i Transports, organitza a partir del dia 2 de Maig a l'alberg de la Platja de Palma el curs de **promotors de treball**.

El curs tindrà una durada de 400 hores i va destinat a joves entre els 18 i 25 anys.

INSTITUT  
BALEAR DE  
SERVEIS A LA  
JOVENTUT

## Pluviòmetre

**Març**

Dia 1 .....	3 l.
Dia 2 .....	3 l.
Dia 14.....	2 l.
Dia 23.....	2 l.
Dia 24.....	3 l.
Dia 25.....	3 l.
Total.....	16 l.

**Abril**

Dia 7 .....	4 l.
Dia 16.....	2 l.
Dia 18.....	7 l.
Total.....	13 l.

Dades facilitades per els germans Maimó.

## AVIS

El departament de serveis socials de la Mancomunitat del Pla, vos convida al "cinefórum", que tindrà lloc el proper dia **6 de Juny de 1991 a les 21 h.**, al **Local de la 3ª edat**, sobre la problemàtica de l'alcoholisme, amb els següents convidats:  
-Maria Bosch (especialista en toxicomanies de la Creu Roja)  
-Tomeu Tous (metge d'Ariany)  
-Toni Pascual Ribot (batle d'Ariany)

-Margalida Rosselló Bauçà (A.S. Mancomunitat del Pla de Mca.)

Aprofitam aquesta avinentesa per saludar-vos.



Voliem, desde el primer moment que vàrem saber que el Sr. Bisbe ens havia de fer una visita pastoral, fer-li una entrevista, però érem conscients de que materialment disposava de poc temps, ja que presentava una agenda molt extensa i podia perdre molt poc temps. Així i tot, només vàrem haver de insinuar-li el nostre desig per abocar-se en nosaltres i encara que fóssin unes poques preguntes, poguéssim saber algunes qüestions que ens interessaven i que volíem saber de la seva boca directament.

L'entrevista, va discórrer, dins un aire, tan seu, de senzillesa, reflexió i mesura de cada paraula o pensament, que ens anava deient i la teniu al final, com a continuació del resum de l'Homilia que predicà a la missa, de la qual és difícil resumir tots els els conceptes i reflexions que va anar esbrinant poc a poc però vagi aquí, un resum del que crec és més substancial de les seves paraules.

Després de saludar al poble i dir-nos que volia que aquesta visita fos senzilla i familiar com si es tractàs de germans que es troben, va passar a dir-nos, que tots tenim una tasca dins l'Església, uns de bisbe uns altres, de pares, capellans catequistes, etc.

Recordà, que Jesús, va dir que anàssim a fer-lo present i que aquest era el motiu de la seva visita, fer-se present perquè Jesús l'enviava i que voldria l'escoltàssim com si fos Ell que parlava.

Ens va animar a viure il·lusionadament i corajosament la nostra fe, seient com som, un poble profundament creient donant testimoni d'això, tots els religiosos que tenim d'Ariany i ens va pregar, que fóssim més amics de Jesús.

Després de dir-nos que estam dins un món on tot empeny cap a la tristor, la guerra,



la fam, el tercer món, un món on s'han perdut idees i valors importants, ens va animar a tenir esperança, optimisme i a ésser alegres.

Va seguir deient, que Déu, vol posar la seva Llei dins el nostre cor, i la Llei de Déu, és practicar la justícia, la veritat, la fraternitat, la comprensió, la generositat, l'alegria de viure, i sobretot, viure i practicar l'amor, això, és la Llei de Déu; que si la complíssim, a part de que seríem feliços, ens sentiríem a gust i en pau i ajudaríem a tots els que conviuen en nosaltres, a voler conèixer aquesta Llei i també, la voldrien posar dins el seu cor, i això, canviaria el món, perquè viuríem en justícia, pau, i veritat.

Déu, perquè entenguéssim la seva Llei, ens envià al seu Fill Jesús, perquè en les seves obres i paraules, ens l'ensenyàs. Rebre la Llei de Déu, és deixar entrar a Jesús dins els nostres cors, per tant, no hem de posar resistència, ja que Ell, és amor i en el seu amor cap a nosaltres, s'entregà i en la seva

mort, va vèncer el mal.

Per altra part, va seguir, no és veritat que tot sia dolent dins el món, també hi ha molt de bé; avui hi ha sants, que viuen entregats al servei dels demés, fins i tot els que no creuen en Jesús, també construeixen el Regne de Déu i fan el bé. Nosaltres, ho hem de saber, i obrir els ulls al bé que hi ha al nostre món i hem d'ajudar a fer créixer aquest bé.

Va demanar-se després, perquè hi ha tant de mal i no hi ha més gent que viu la Llei de Déu, que és Jesús i que ens deixa entrar a la seva vida, i la resposta fou, perquè això, té un preu, i un preu car; és difícil viure la Llei de Déu i nosaltres, no volem pagar aquest preu i quin és aquest preu? El mateix que va pagar Jesús: Morir, saber morir. Si volem conservar la vostra vida, la perdreu, però si sou capaços d'entregar-la a Jesús, la guanyareu. Aquest és el preu, saber morir en Jesús.

Sabrem morir en Jesús? Només així, podrem ressuscitar en Ell.

Després d'animar-nos a te-

nir esperança i confiar, perquè Jesús va morir i ressuscitar i gràcies a n'això podrem viure la seva Llei dins el nostre cor i transformar el món, ens recordà la història tan gloriosa que tenim a Ariany en tants de capellans, religiosos i religioses, ens va exhortar a seguir fent créixer la nostra església, millorant-la i intentant responsabilitzar-nos més de la nostra parròquia, ajudats per els nostres capellans, que venen a ajudar-nos, però hem d'esser cada vegada més nosaltres, els responsables de la nostra comunitat i especialment, hem de pregar, perquè tinguem capellans suficients per poder tenir-ne un a cada poble, per petit que sia.

I va acabar, feient un propòsit a n'aquests dies de Setmana Santa fins a Pasqua, de morir a tot el mal que hi ha dins nosaltres, per ressuscitar a la Vida en Jesús.

Una vegada acabada la celebració, vàrem insinuar-li, fer-li unes preguntes i després de saludar al poble dins la placeta, en molt de gust i simpatia, va tenir aquesta petita enquesta en nosaltres.

**Quin és el motiu d'aquesta visita pastoral?**

La visita pastoral, és una obligació que tenim els bisbes, imposada per l'església, no ja d'ara, sino de fa segles, va començar a principis del segle XVI i és que l'església ens demana, que periòdicament visitem totes les comunitats per allò que deia jo a l'homília, de fer present a Jesús a totes les comunitats, per tant, és un contacte que vol per una banda animar al poble d'Ariany, a esser cada vegada més feel a Jesús i per altra banda, conèixer jo, cada vegada més el poble d'Ariany per servir-lo millor.

La parròquia d'Ariany, actualment està servida per la

de Petra. Creu que hi ha alguna possibilitat de que en un futur pròxim tinguem capellà propi a Ariany?.

En un futur pròxim no, en un futur a mig o llarg termini, és possible que sí, però en un futur pròxim no, perquè a n'aquests pròxims vuit o deu anys he de prendre aquesta mateixa decisió, per moltes altres parròquies, perquè els capellans es fan majors molt ràpidament, tenim una mitja d'edat altíssima i els que pujen encara estaran un temps a esser ordenats. Però jo esper que a la llarga, poguem tenir un capellà vivint aquí i entre tant, que sigueu servits per altres capellans.

**Quina ha sigut la seva impressió de la parròquia arianyera?.**

Com sempre que venc a Ariany, una parròquia viva, una parròquia de creients, una parròquia en la que la gent hi participa, es responsabilitza i ademés, Ariany sempre hem fa la sensació, de que és un poble molt espontani, tothom xerra, diu el que pensa i a mi, m'agrada molt això, sou molt dats i això és una gran virtut.

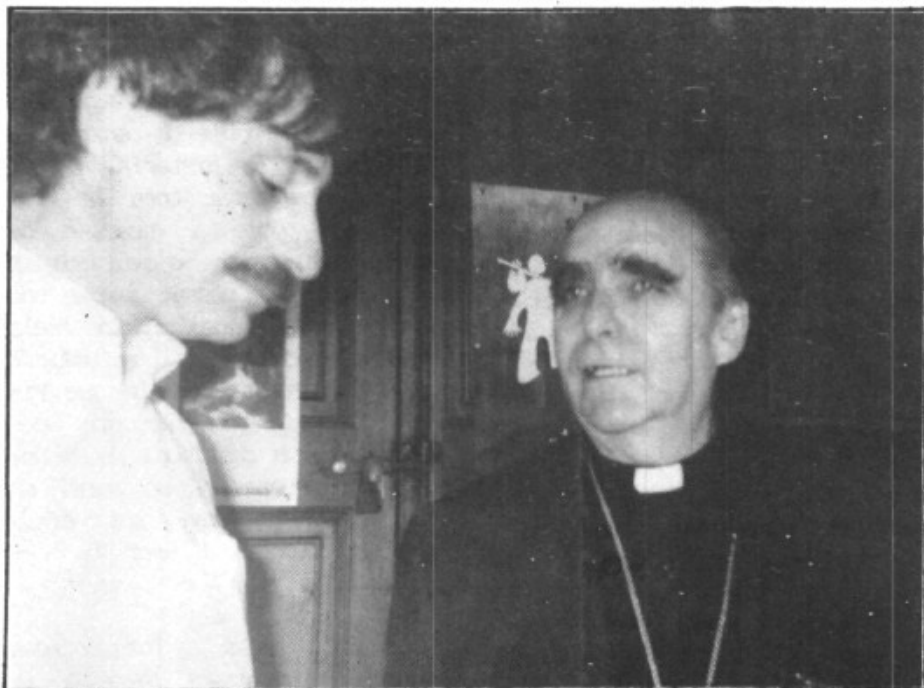
**Quina ha d'esser la funció d'un capellà dins un poble petit com Ariany?.**

Jo crec que un capellà, té que estimular tot el que és bo dins un poble i tenir molt d'esment a la història, a tot el que ha estat tota la vida d'aquest poble i tractar de que els cristians d'avui siguin feels al seu passat i per una altra banda, que siguin feels a la realitat de l'actualitat de la modernitat en la que vivim i donin una resposta adequada. És un testimoni de Jesús, és un orientador, un pare, un amic, un company, tot això, és el que ha d'esser un capellà.

Segons unes informacions aparegudes aquests dies a la premsa, a la dècada dels 80, s'ordenaren 20 sacerdots i enguany, estan cursant estudis eclesiàstics, 36, en 4 a punt d'ordenar-se. Ademés, n'hi ha 15, que actualment estan estudiant BUP o COU que també tenen intenció de realitzar aquests estudis. Quina lectura hi dona vostè a tot això?.

Jo, la lectura que don, és que hi ha una notable recuperació de la vida cristiana enmig del nostre món. Encara que no ho sembla. Però és que no ho sembla, perquè als diaris, només surt el que és dolent i als telediaris, només donen





el que és dolent, el que és bo, no compareix, però això, és la tesi que he mantengut a la homilia com has vist. Però hem de donar-nos compte, de que també hi ha molt de bo i estic convençut, de que hi ha una recuperació notable, un poc també per cansanci; la gent, s'ha cansat de només consumir, de només materialisme, de només preocupar-se de les coses immediates i començam a tenir desitjos de ideals més nobles, desitjos de generositat i de servir als altres i cerca un signe. D'això és també, la proliferació absurda de sectes que hi ha. La gent cerca desorientadament i mal interpreta el que és la religió, per tant, ho interpret com una clara recuperació de la vida religiosa i de l'església en el món.

**Quin creu que és el principal problema al qual s'enfronta l'església actualment?**

És un problema, que jo articularia en dues questions. Primera, esser feels a tot el que importa, esser feels en el que és intocable de l'església i el que forma part de la nostra història, però al mateix temps, esser feels al moment actual i donar resposta a una quantitat de problemes actuals moderns,

que ha posat damunt la taula, la investigació científica i la cultura que vivim avui, la manera de viure a la qual l'església ha de donar resposta.

Per tant, sense perdre aquest peu en el que és essencial de la història i no volem repetir la història, sino només mantenir el que és essencial, donar resposta a la problemàtica actual. Aquest és el problema de l'església d'avui.

**Com veu el futur de l'església a Mallorca?**

Jo el veig en molta esperança. Aquesta recuperació de joves i fins i tot d'adults, és molt esperançadora. Jo crec que l'església de Mallorca té unes arrels molt profundes i molt sanes i vosaltres sabeu que quan un arbre té bones arrels, està ben arrelat en terra, encara que hagi sofert embats, dificultats i ventades, torna brotar i per això, tenc molta d'esperança per l'església de Mallorca.

**És conscient de l'estat actual de conservació del Local parroquial?**

Sí, m'han fet conscient en una reunió que hem tengut abans de la missa, en un grup de gent

on també hi havia la comissió d'economia i m'han estat parlant del problema al qual hi ha de trobar una sol·lució. Ja hem parlat que juntament amb el Vicari Episcopal, s'estudiarà a veure quina sol·lució es pot donar.

**Quines possibles sol·lucions hi veu?**

Mira, per suposat, trobar una financiació per arreglar això com sigui, perquè el que no pot esser, és que continui caient i per altra banda, s'ha parlat també, d'un possible conveni en l'Ajuntament. Replantejar els convenis que hi ha, arribar a una sol·lució que sia adequada, perquè l'església pugui utilitzar aquests locals quan faci falta i perquè puguin estar al servei del poble i buscar la col·laboració de tots per arreglar-los.

**Ja per acabar, vol dir qualche paraula als arianers desde les pàgines de la nostra revista?**

No m'han quedat moltes coses, m'heu fet una entrevista molt exhaustiva. Només donaria una salutació molt cordial, anticipant ja un poc la Pasqua que arriba. Felicitaria aquesta Pasqua Florida que ja comença a apuntar per el camp, ja en la nostra primavera, a tots els arianers.

Després d'aquestes paraules, només ens resta viure en l'esperança que ens va predicar i intentar responsabilitzar-nos més de cada dia, per fer anar el poble endavant i al Sr. Bisbe, transmetre-li les gràcies per aquests entranyables moments que ha volgut passar entre nosaltres, assegurant-li, que gràcies a les seves paraules, la Llei de Déu, esperem planejar més de cada dia damunt el nostre poble d'Ariany.

Biel Tovell



El passat dia 17 d'abril el Sr. Bisbe va fer una Visita Pastoral al nostre poble, abans de celebrar la missa es va reunir amb els components dels diferents grups de treball que es comencen a organitzar a la nostra parròquia; aquí teniu un breu resum de lo que es va parlar a n'aquesta reunió.

En primer lloc D. Bartomeu va explicar al Bisbe la situació actual de la parròquia dient que ara feia més o manco un any que D. Mateu va deixar Ariany i que des d'aquell moment els tres capellans que s'en varen fer càrrec han intentat servir lo més be que han sabut a la parròquia d'Ariany i que estan satisfets del poble en general, també va dir que segons rumors pareix que costa a la gent haver de tenir la rectoria tancada, va explicar al Bisbe els dies que venen a prestar el servei a Ariany i que cada dia diuen missa, li va donar compta de les reunions que s'han fet per organitzar els diferents grups de treball, com per exemple, la catequesi, el consell de parroquial, etc.

El Bisbe es va interessar per els diferents grups i va demanar en particular al representant de cada grup per el seu funcionament, el grup de litúrgia va explicar que la seva finalitat és que a totes les misses dels caps de setmana hi hagi lectors per fer les lectures, aquí el Sr. Teodoro Úbeda va destacar que el llegir lectures era una tasca de tots i que havien de ser ells els que havien d'animar a la gent perquè ho fes.

També va demanar per les tasques que fan les monges dins l'església, s'el va informar que són poques i que s'en cuiden dels malalts i que tenen al seu càrrec una guarderia composta per deu allots; se li va donar informació del coro parro-



*Les fotografies pertanyen a moments de l'entrevista i quan el Bisbe saludava a la gent d'Ariany.*

*Si s'ha de destacar qualche cosa ha d'ésser la gran simpatia i senzillesa que el Bisbe va demostrar amb els components de la revista i amb la gent en general.*

quial i el Bisbe va dir que l'animació de la litúrgia era molt important i que aquesta animació no era solament tasca del coro, el poble també ha d'animar amb els seus cànctics, el coro no ha de substituir el poble.

Quan va ser informat dels nins que han de celebrar la primera comunió i de la gran participació dels seus pares el Bisbe va dir que això no era estrany en el poble d'Ariany, basta veure la gran quantitat de vocacions que ha donat aquest poble, això és, va dir, una senyal de que la comunitat d'Ariany funciona i està viva. Aprofitant que era el dia del Seminari va dir que la situació en que es troba Ariany no és única a Mallorca perquè hi ha una gran manca de capellans, ara actualment n'hi ha 36 al

Seminari major i 15 al Seminari menor, aquests s'ordenaran dintre de 8 ó 10 anys però s'ha de tenir en compte que dins aquest període n'hi ha molts de majors que es retiraran, però això té un caire positiu i és que la manca de capellans ha dinamitzat la responsabilitat dels laics del poble, els laics veuen l'església com si fos més seva.

I ja per acabar va ser informat per el consell d'economia de l'estat ruïnós en que es troba el Local i de la seva urgent restauració, el Bisbe va dir que la diòcesi només pot aportar una petita quantitat perquè hi ha moltes de parròquies que demanen doblers i que lo que pot aportar és una financiació a un interès més o manco baix.

Jaume Taberner Ribot.

Per la present volem recordar a tots els veïns dels pobles que configuren la Mancomunitat del Pla de Mallorca (Algaida, Montuïri, Sant Joan, Vilafranca, Petra, Ariany, Santa Eugènia, Sencelles, Costitx, Lloret, Sineu, Llubí i Maria de la Salut). Que desde fa dos anys en els vostres respectius municipis gaudiu de Serveis Socials.

Aprofitam aquesta ocasió per fer-vos arribar els projectes que dins aquest any 91, el Ple de la Mancomunitat del Pla ens ha aprovat amb el suport del Consell Insular de Mallorca. I es duran a terme els projectes següents:

- El Servei d'Ajuda a Domicili, es va començar a posar en funcionament el mes d'octubre de l'any 90. És un servei públic, de caràcter social, amb personal professional, destinat o dirigit a persones majors de 65 anys, minusvàlids, persones soles o a famílies que tenen greus problemes, bé sigui per valerse per elles mateixes o per mantenir el nucli familiar. Tenint en compte que aquest servei va encaminat a restablir, mantenir o augmentar el seu nivell de benestar, físic, psicològic i social, mitjançant la preven-

ció i assistència, ajudant a que puguin continuar vivint al seu llar.

En definitiva la finalitat del S.A.D. és millorar la qualitat de vida de les persones que viuen en els seus domicilis i requereixen d'una assistència.

El S.A.D. no és sol·lució per aquelles persones que viuen soles i requereixen d'una atenció permanent i continuada degut a la seva situació d'invalidesa.

Per accedir al S.A.D. s'ha d'acudir als respectius Ajuntaments, dirigint-se a l'assistent social.

- Alcohòlicisme i altres toxicomanies: aquest projecte ja es dué a terme l'any 90. Ses línies principals d'actuació són:

- Prevenció en l'abús de l'alcohol i tabaquisme per a nins i nines de tretze i catorze anys que es duu a terme al col·legi del vostre municipi i en col·laboració de l'S.P.S. del C.I.M., aplicant el programa "tu decideixes".

La sensibilització: dirigida a totes les persones, i especialment, als que tenen algun familiar malalt alcohòlic, perquè pugui gaudir d'una informació

sobre la malaltia de l'alcohol i altres drogues.

L'assistència: la Mancomunitat del Pla ha signat un conveni en Creu Roja perquè totes les persones malaltes alcohòliques i toxicòmans puguin ésser tractades pel centres de Creu Roja. A més també hi ha signat un conveni amb A.T.A. a través del qual les persones de la Mancomunitat del Pla tindran un 20% de descompte.



Tercera edat: per aquest any 91 es planteja fer un estudi de rentabilitat de menjadors mancomunats, idea que està recolzada des de les diferents administracions públiques com poden ésser INSERSO, CIM, i la pròpia Mancomunitat del Pla. Avalada per una prospecció de necessitats dins els col·lectius de la Tercera Edat realitzat l'any anterior.

Disminuïts: és el primer any que s'ha elaborat un projecte per aquest col·lectiu. També avalat per una prospecció de necessitats. Ses principals línies d'actuacions d'aquest projecte són: la integració en el camp escolar, social i laboral del disminuït.

Per acabar vos volem recordar que ens poden trobar els dematins a l'Ajuntament del vostre respectiu poble on tindreu accés a l'horari pertinent on s'atendran totes les vostres peticions gaudint de l'orientació i assessorament més adient.

Departament de Serveis socials  
 Maria Ferriol, A.S.  
 M<sup>a</sup> Magdalena Viedma, A.S.  
 Margalida Rosselló, A.S.  
 Petra Juan, A.S.



El passat dia 26 de març el President de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, es va reunir amb totes les revistes que formen l'associació de la Premsa Forana, va ser en el transcurs d'un sopar a Monti-sion de Porreres.

Després del sopar va dirigir la paraula el president de l'associació, Carles Costa; després va donar la paraula a Gabriel Cañellas el qual ens va felicitar per la feina que duim a terme aquest col·lectiu de revistes, després es va posar a disposició de tots perquè li féssim preguntes, n'hi va haver per tots els gusts però si s'ha de destacar algun tema hauria d'esser el sanitari i concretament l'hospital de Manacor i els PAC.

En quant a l'hospital de Manacor que el Govern de Madrid va prometre ja fa uns anys el President de la C.A. va afirmar textualment que "no el volen fer" i que l'INSALUD no té voluntat en construir aquest hospital a Manacor, i que no és vera que hi hagi una partida pressupostària, també va criticar a l'Ajuntament de Manacor



perquè ha estat tres anys i mig per donar els terrenys enllà on s'ha de construir, el President va dir que abans de fer el de Manacor en volen fer un altre a Palma, encara que aquest de Palma sigui totalment innecessari si es fa el de Manacor, ell està convençut de que per aconseguir l'hospital farà falta una segona manifestació massiva a Palma.

Quan va parlar dels PAC va dir que l'INSALUD no té el personal necessari per cobrir el servei de guàrdia i per lo tant manquen metges als PAC i per això la cosa no funciona.

De totes maneres va deixar ben clar que la nostra Comunitat Autònoma és una de les més mal tractades per el Govern de Madrid.

Jaume Taberner Ribot.



El President Cañellas amb els responsables de les revistes.



## TEST CULTURAL

1.- La primera capella de l'església d'Ariany, saps a qui estava dedicada?

- Mare de Déu d'Atocha.
- Mare de Déu del Carme.
- Mare de Déu de les Neus.
- Sant Gaietà.

2.- Qui és el president actual del Parlament de les Illes Balears?

- Joan Verger.
- Jeroni Albertí.
- Gabriel Cañellas.
- Ramón Aguiló.

3.- Qui va acabar el diccionari català-valencià-balear, iniciat per Mossèn Alcover?

- P. Rafel Ginard.
- Francesc de Borja Moll.
- Costa i Llobera.
- Marcaró Passarius.

4.- A quin poble situaries la possessió de Crestatx Nou?

- Pollença.
- Alcúdia.
- Sa Pobla.
- Muro.

5.- Qui va escriure l'obra de teatre "Els calçons de Mestre Lluc"?

- Bartomeu Ferrà.
- Alexandre Ballester.
- Llorenç Villalonga.
- Antoni Mus.

## LLETRES BARREJADES

Aquesta vegada, ho tindràs molt fàcil, ja que l'únic que has de trobar, són 10 malnoms de famílies arianeres.

P E U A S D F G H O  
S E U G R U B Y C T  
Z X C V B N O E R T  
P A V A N E T A Y A  
A Q W X F D O J K L  
V B G I Y H V F G M  
A X I U M K E R T O  
N B X C O L L E T S  
A B T O R U L H I L  
S A R E N R E D A C

## PENSAMENTS

- El treball que mai es comença, és el que més tarda en acabar-se.

(J.R.R. Tolkien)

- La nostra tasca, ha d'ajudar a preparar el futur, però mai, l'ha de voler determinar.

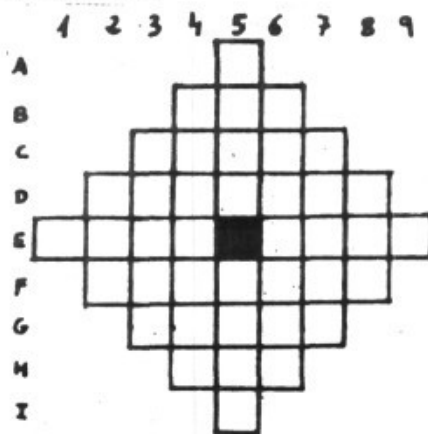
(Felip Munar)

## MOTS ENCREUATS

## HORIZONTALS.-

A) Consonant.  
B) Tractament aplicat a una persona, entre el tú i el vostè.  
C) Moure's bruscament cap amunt deixant momentàniament el punt de suport.  
D) Donar o rebre una cosa a canvi d'una altra.  
E) Arbre oriental del qual procedeix la fusta dita banús (Rev.)  
F) Oficial militar que mana un regiment.  
G) Relatiu al vocabulari, al conjunt de paraules d'una llengua.  
H) Adverbi llatí que significa així.  
I) Consonant.

VERTICALS.- 1) Consonant. 2) Boca dels ocells. 3) Rosella, planta papaveràcia. 4) Marge o paret que limita una tanca o un camí (Pl.). 5) Calçat que cobreix el peu i part de la cama. Compost d'un element o radical amb l'oxigen. 6) Relatiu a Satanàs. 7) Planta crucífera d'arrel carnosa comestible. 8) Part inferior del vegetal, que serveix per fixar la planta en la terra.  
9) Consonant.



## PENSAMENTS

- Cada edat, té les seves mil·lors possibilitats. Hi ha moments més donats a l'acció, altres per els consells, altres per la meditació...

(Manuel Fraga)

- Una persona que es educada a través de la poesia, del teatre, de la música, veu el món d'una altra manera, allibera moltes tensions i resol molts de problemes.

(Gabriel Janer Manila)

## PENSAMENTS

- Tothom té algun paradís perdut i qualche infern trobat.

(Concha Garcia Campoy)

- No moltes coses, sino molt d'elles.

(Plinio el jove)

## SABIES QUE ...

- El proper 26 de Maig, si Déu ho vol, hi ha eleccions municipals i autonòmiques, es a dir, que podem tenir batle nou, regidors nous, i a nivell autonòmic, president del Govern i Consell així com consellers nous.

- Qui té la coa de palla, a vegades la s'encén.

- El llinatge més estès a Mallorca, és Oliver i el segon Barceló.

- A Palma es va matricular el primer cotxe d'Espanya. Va ésser el 31 d'octubre de l'any 1900 i era un Clement.

- Una pila de botó de les que empleam per els rellotges, màquines fotogràfiques, etc. pot contaminar dos milions de litres d'aigua.

...idò ara ja ho saps!

## REFRANYER POPULAR

No és la primera vegada, que aquest apartat apareix a n'aquesta secció de passatemps.

El refranyer popular, és una autèntica demostració de la saviesa popular, que en quatre paraules és capaç de fer unes definicions, que no admeten cap rèplica possible, com a mostra, el que segueix.

- Ploure de Març, dona faves i lleva blat.

- Poble 'petit, llengo llarga.

- Quan cou, cura; quan pica madura.

- A boca tancada no hi entren mosques.

- A un home, en esser casat, ja no li alegren guiterres, sino unes bones terres, que li facin un bon blat.

- Una gota de fel, tuda una olla de mel.

Biel Tovell.

Hola amics, torn esser una vegada més en tots vosaltres per a contar-vos les darreres notícies de caire esportiu que han passat al nostre poble.

Començaré dient que la temporada de futbol ja s'ha acabat per aquest any, en tal vegada en la millor classificació de l'Ariany d'ençà de la seva fundació, això ha estat possible gràcies a una sèrie de factors que són els més importants per que un equip funcioni, primer de tot, i començant per damunt, una Directiva que ha estat en tot moment recolzant a l'equip, després un entrenador que ha sabut dur a terme una tasca tan difícil com és la d'entrenar un grup de jugadors que no cobren res i que s'esforcen a tots els partits tot el que ells saben, i per acabar una menció especial a l'afició que aquest any més que mai s'ha volcat amb els seus jugadors, molts han estat els aficionats que han anat a fora poble per recolzar l'equip encara que avegades han tornat una mica

decebuts si el resultat no ha estat del tot satisfactori; també s'ha de donar compte que aquest any es va fer un sopar de final de temporada al bar restaurant "ES CRUCE" que és en gran part el patrocinador del club, el sopar aquest cop va esser per els socis i jugadors, aquest ha estat un altre encert de la Directiva, ja que era una cosa que tots els socis del club es mereixien per el que he dit abans, a tots ells els vull donar les gràcies en nom de la redacció i dir-los que segueixin així, ja que és la manera d'anar endavant.

Passant ja als resultats i la classificació que ja són els definitius, tenim que l'Ariany ha quedat situat al lloc sisè amb vuit partits guanyats, tres d'empatats i nou de perduts, amb dinou punts i quaranta tres gols a favor i trenta set en contra, així doncs com podeu veure ha estat una bona temporada encara no tant bona com tots pensàvem que seria, i passant als resultats han

estat els següents:

## **Ariany 0 - Campanet 6**

Aquest partit es va jugar a Sta. Margalida i és un partit que més val no dir res ja que va ser d'allò més dolent.

## **Colònia 2 - Ariany 1**

Un partit que a falta de deu minuts es guanyava per 0 a 1, però un cop més la mala



sort ens va jugar una mala passada i va passar lo impensable.

## **Sallista 0 - Ariany 1**

Aquest ha estat sense cap dubte el millor partit de la temporada en el que es va demostrar el coratge i l'empenta dels jugadors que varen fer un partit de "chapeau".

## **Ariany 1 - Vilafranca 2**

Bon partit el presenciati, ja que els dos equips varen fer un joc molt ofensiu però que va demostrar el per què de la classificació del Vilafranca que al final de la temporada ha quedat el primer en quatre punts d'avantage davant el segon.

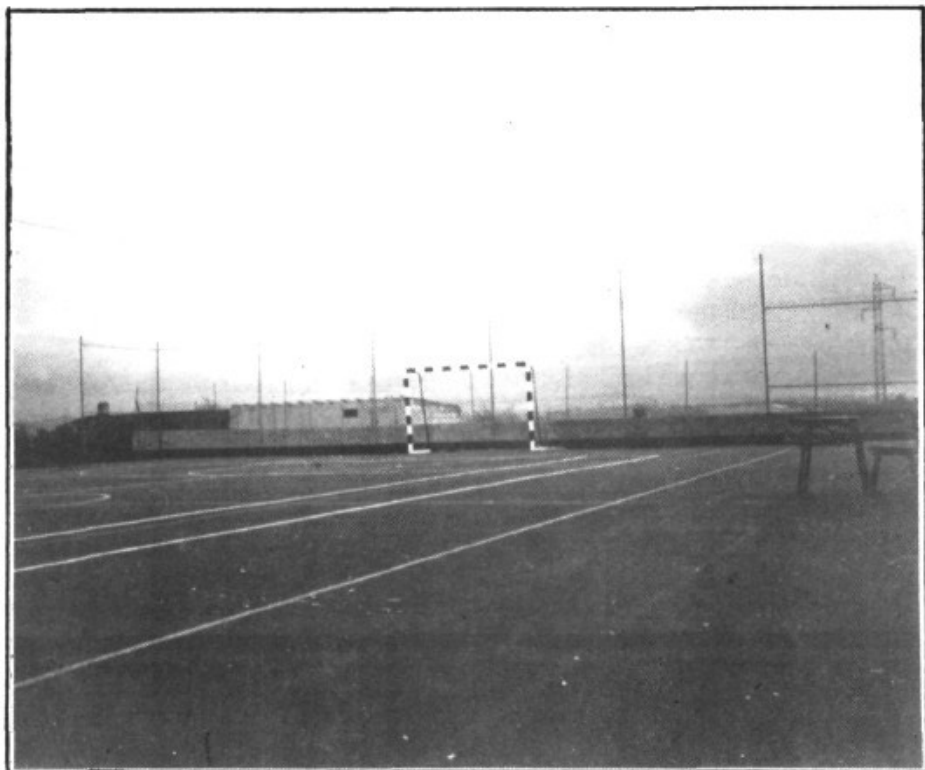
## **Pollença 5 - Ariany 2**

En aquest partit s'ha de començar dient que l'Ariany només es va presentar a jugar amb 10 jugadors per lo que crec que no hi ha més que dir.

Amb això ja he acabat per aquesta vegada desitjant-vos que passeu uns bons dos mesos, fins a l'hora de tornar-mos a veure.

Adeu amics i fins un altra.

Toneu Bauçà Frontera.



Pista del Poliesportiu.

"Viure sense Nuclears" és el nom de la campanya més ambiciosa empresa per la majoria dels grups del moviment ecologista i pacifista de l'Estat. Es tracta de fer arribar al Congrés de Diputats un projecte de llei, en el qual es demana la renúncia a la producció i importació d'electricitat d'origen nuclear a tot el territori de l'Estat Espanyol, i a la vegada exigeix al govern que elabori en el plaç de sis mesos un pla de tancament i desmantellament de les nou centrals nuclears que actualment estan en funcionament, així com les de Lemóniz I i II, Valdecaballeros I i II i Trillo II sotmeses actualment a moratòria.

La via que hem escollit perquè el Parlament debatesqui i es pronunciï sobre el desmantellament urgent de les centrals nuclears és la "Iniciativa Legislativa Popular" (ILP), actualment l'únic mecanisme que tenim els ciutadans per exercir i gaudir d'una democràcia directa i sense intermediaris.

La ILP bàsicament consisteix en la possibilitat de que qualsevol ciutadà/na que presenti 500.000 firmes de persones en dret a vot i comprovades per la junta electoral i recollides en un espai de sis mesos, pot presentar i defensar des de la tribuna del Congrés dels Diputats el projecte de llei

pel qual s'han arreplegades les signatures.

La campanya no es vol limitar tan sols a la recollida de les firmes, ni en denunciar els perills que comporta tot el procés: ja des de l'extracció de l'urani, el seu transport, la preparació per convertir-lo en combustible adequat per a un reactor nuclear i la certesa de que no es descarta cap fuga radio-activa com va passar a Txernòbil, a més del gran perill per a futures generacions que suposa emmagatzemar per segles els seus residus.

També es vol que sigui motiu de debat el si de la societat posant de manifest el pro-

els recursos renovables i les tecnologies dolces.

La Comissió Promotora, a Balears (el GOB i la Campanya per la Desnuclearització de la Badia) més tota una sèrie de grups, associacions, sindicats i partits polítics, acordem que malgrat la proximitat de Vandellòs, Ascó i Cofrentes, que en cas d'accident seriem dels primers en rebre les seves conseqüències. A més de recollir signatures volem enllaçar el problema energètic específic de les Illes amb les centrals tèrmiques, que ni prop fer-hi són inòcues: la crema de combustibles fòssils sòlids (carbó) Es Murterar, o líquids (fuel) Sant Joan de Déu, produeixen emissions de diòxid de carboni i de diòxid de sofre, essent una de les principals causes de l'efecte hivernacle i de la pluja àcida.

Passant per la construcció d'un port carboner i una central a s'Estalella i l'ampliació d'es Murterar. Realment aquestes noves tèrmiques són necessàries si el que volem es sostindre el model actual de creixement urbanístic a les Illes.

Un nou model energètic hem d'exigir, comencem per tancar les nuclears, per això és necessària la participació de cada un/a de nosaltres en la difusió de la campanya, en la recollida de firmes i en l'estalvi energètic i aplicació en el nostre abast de fonts energètiques menys agressives.

La Comissió Promotora a les Illes  
VIURE SENSE NUCLEARS.



Grup Balear  
d'Ornitologia i  
Defensa de la Naturalesa

blema global d'energia. I així a més d'exposar que és urgent i possible abandonar l'energia nuclear, apuntem i proposam encaminar-nos cap a un model energètic alternatiu diversificat, estalviador i basat en



**VIURE SENSE NUCLEARS**

**INICIATIVA LEGISLATIVA POPULAR PER A L'ABANDONAMENT URGENT DE L'ENERGIA NUCLEAR**

C/ Verí, 1-3 \* Palma  
Telèfon 72 11 05





Aquesta fotografia pertany a una excursió que un grup d'aranyers varen fer al Parlament.  
(Fotografia: Joan Ferrer).

## Foto denúncia



Mirau per on! varen fugir els amos d'aquestes penyones i les mos varen deixar. No aniria gens malament que la "grua-tractor" del nostre Ajuntament fes una passada, aprofitant que prest hi haurà eleccions creim que no seria mala idea llevar aquest caramull de porqueria que dona un aspecte nefast a n'aquest carrer del nostre poble.

Fotografia: Revista Ariany.



*Continuació del glosat que es va començar en els números anteriors.*

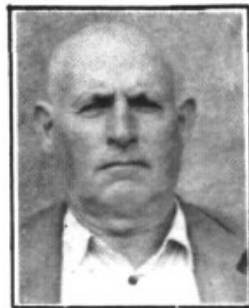
Es temps que ferem allà  
mitx dia va havé caigut  
i despues de haver begut  
partirem cap a diná  
ningú per gana va está  
despues de lo corregut.

Durant es temps del diná  
que el mos donaren molt bo  
esplayant el nostre có  
no faltá que comentá  
y els criats que hi avia allá  
tot oreias escoltaven  
i un al altre es preguntaven  
ara que deven contá?  
Despues de ja haver dinat  
tornarem a pasetjá  
tot Lourdes varem trescá  
sempre demunt asfaltat.  
Varem veure es malaltets  
composts en llargues fileres  
que unas bones infermeras  
tenian ben compostets.

Els malalts que allá hi havia  
no los vaitx poder contá  
peró puc aseguré  
devant tanta malaltia  
que nos hem de resigná  
quant Deu mos vulguí prova  
sia en la forma que sia.  
Allá cada malaltet  
la seva camilla té  
i els qui se troben mes be  
los duan dins un cotchet.  
Anarem a visitá  
també ca na Bernadeta  
es una casa antiqueta  
pero la menan molt neta  
creisme la poren mirá.  
Dins una hermosa vaseta  
voltada de deu germans  
de mes petits i mes grans  
allá está ne Bernadeta.  
Vos dic que be ferem voltas  
fins que fou hora d'aná  
de cap a veure rodá.  
Proceso de sas antorchas  
Allá hi ha un gran moviment  
en filas de quatre en quatre  
i ningú se desbarata  
a pesar de tanta gent.  
Mos anarem a sopá  
i despues cap a dormí  
esperant el dematí  
per torná a pasetjá.

A las sis del dematí  
jo devant se cova estava  
oia misa i resava  
pel meu poble mallorquí.  
A las una i mitja estava  
encare resant allá  
esperant poré pasá  
i es torn no me tocava.  
Es ciris que vaig contá  
que tots encesos cremaven  
de cent cinquanta pasaven  
i no ho dic per bravetjá.  
Llevoses vaitx repará  
que s'altre part voltaven  
es qui d'aigo carregaven  
i jo igual vatx usá  
despues de ja have dinat  
vengué l' hora des partí  
i en veritat vos puc dí  
que el meu cor quedá tancat.  
Si tot dependis de mi  
¡Oh Verge sense pecat!  
quedaria de bon grat  
aquí a n'el vostre costat  
fins a l' hora de morí.  
Ja que me he de despedí  
Vos guardame de perill  
com bona mare a un fill  
per acabá aquest camí.  
Vaitx a acaba sa glosada  
que me havia proposat  
si hi trobau cap desbarat  
feishi una retxa gruixada  
perque quedí ben borrat  
i perdonau s'atreviment  
si jo no estic al corrent  
de escriura lletra estampada.  
Si a Lourdes voleu aná  
heu de fe una vidriola  
perque en eser per allá  
un papé de mil francs vola  
com un papé de fumá.  
En pero no vos penseu  
vos obliguin a gastá  
si vos sabeu subjectá  
molt de temps podreu trescá  
i moltes coses voreu  
i quant de allá tornareu  
sa cartera sonará.  
A nes casats i casades  
que aquest papé han lletgit  
les haurá fet el profit  
igual qu' unas cuaradas  
per bon metje receptadas  
quant se troben en el llit  
perque s'hauran divertit  
esplugant rahons foradadas

que las ha enderdelladas  
el pobre Juan Batlet  
que desde molt jovenet  
se viu dins terras llogadas  
y que a força de suadas  
ha plegat un reconet.  
I dic en darrera glosa  
que si meu de menesté  
veniu i vos serviré  
si som bo per cualque cosa.



*L'amo Joan "Batlet".*

No e empleada sa maña  
altras cosas vos dire  
si em comprou aqueix pape  
sabreu lo que varem fe  
a dins ses terres de España.  
Travesaren sa frontera  
sense teni novedad  
i despues de have pasat  
es cocho queda espirad  
tengue sa pana primera.  
Una pared de hormigó  
a tots mos salvá sa vida.  
Verge de Lourdes garrida  
que tambe mos protegia  
perque encara mos tenia  
en bona fama i hono.  
No tenguerem cap veria  
al menos de cristia  
quant el feien arregla  
tots plegats varem arriba  
a un café que hi havia.  
Per aquí i per allá  
nia que son bona gent  
va teni sa traviment  
de volernos convida  
a beura i no res cobrá  
ses grasis li varem da  
si mos veim al cel jemma  
tots eu tendrem de present.  
Es cocho va esta arreglat  
i varem torna puja  
sa salve varem resa  
perque poguesem pasa

fins a San Sebastiá  
 sensa un altra novedad.  
 Creime arribarem alla  
 en tres hores de retras  
 y mos feren tan de cas  
 com solen fe a un mal ca.  
 ¿Com has arribat tan tart?  
 a estad degut a sa pana  
 ido no te queixis si es peix  
 es estovad.

Despues de verna sopad  
 mos ne n'arem a dormi  
 si sempre eu fan achi  
 sa frisarem de parti  
 da presa i aviad.  
 L'on dema dematí  
 mos danaren berena  
 se cosa se va arregla  
 no pinta igual que ai.  
 S'echecá el seño Rectó  
 i sa misa mos va di  
 i tots la varem oi  
 a l'esglasi del Bon Pastó.

Despues de ave berenat  
 mos na anarem a volta  
 per dins San Sebastiá  
 que nou teniem trescat.  
 Mos ne narem a fe volta  
 hasta es riu varem mira  
 i mos ne narem a diná  
 si es igual ques sopa  
 que ai mos varen dona  
 ja frisarem de torna  
 a sa terra de Mallorca.  
 Mos donaren bon menja  
 mecarrons per prime plat  
 llavo un bistec rebosat  
 i llevonces peix trempat  
 vi per beure de granat  
 sa fruita que no falta  
 tutom queda conformat  
 fins quel guesen enjagat  
 viuria a San Sebastiá.  
 Despues de ave dinat  
 anarem a Montieldo  
 es una cosa estupendo  
 de lo be que esta muntad.  
 De demunt veuen sa playa  
 de ple la poren mira  
 i se volta poren doná  
 i e se vista no aia  
 que tenbarás cap muntanya.  
 El parque des marines  
 molt ben arreglat esta  
 alla dins ei pots mira  
 que dins es seu punt esta  
 de tota clase de pex.  
 Mos nenarem a sopa



*Església d'Aniany.*

es dia va esta acabat  
 i despues de ave dinat  
 ja partien lon dema.  
 Per Seraus varen pasa  
 i no feren returada  
 tengiue se segona pana  
 mas o menos per alla.  
 No varem teni veria al  
 al menos de cristia  
 ses grasis li porem da  
 a Deu qui mos protegia.  
 Es temps que el varen arregla  
 jo tot sol me pasetjave  
 i vatx ana a una casa  
 que molt entiga semblava  
 se madona demanava  
 si aigo en volia da  
 saigo estava encalentida  
 no la porien tasta  
 per beura me va dona  
 germans un tasco de sidra  
 que era gustosa i garrida  
 se caló en va lleva.  
 Domes heu esera de pedres  
 quatre paretx des costads.  
 Mitjanadas sotilats  
 portals i portals gontads  
 eren fustas vertaderas  
 ay via quatre vadellas  
 i estaven fermades ellas  
 en claus de fusta i gruichats.  
 As cocho va esta arreglat  
 i varem torna marcha  
 cap a Jestona i ana a visita

Sant Ignasi de Loyola.  
 Sant Ignasi de Loyola  
 hi ha moltet que mira  
 es qui hi va i no hi pot torna  
 se mor en bequelle gola.  
 Se salve varem resa  
 tots a devant Sant Ignasi  
 perque mos tregues de sansi  
 a altra pana trobá.  
 A l'esglesia de Jestona  
 misa va di es capellá  
 ella se pot brevetja  
 per moderna i curiosa.  
 Despues de ja va dinat  
 pertiren cap a Tolosa  
 Sant Ignasi de Loyola  
 gordaumos de novedad.  
 Per costa i capovall  
 cap a Tolosa arriba  
 es freno se va espanyá  
 i casi varem pegá  
 dins un fondo com un vall.  
 Sant Ignasi de Loyola  
 mos duria en sa seva ma  
 grasis des freno de ma  
 ques cocho va fe turá  
 i no gerem de pega  
 dins es fondo cap i coa.  
 Sempre hi ha personas bellas  
 per aqui i per alla  
 una dona mos crida  
 veniu menjareu sireres.

*continuarà el pròxim nº*



# Carta a tots aquells que tan sols

Com a integrant del Grup de Redacció d'aquesta Fulleta, he tingut accés privilegiat a les cartes que hem rebut per publicar, manifestant-se en contra del meu escrit al passat número de la revista. Com que tan sols sortim cada dos mesos i no tenc ganes d'allargar l'assumpte, he decidit fer una rèplica a les cartes rebudes i manifestant ja, desde ara mateix, que per part meua queda tancada aquesta qüestió, ja que no era la meua intenció en l'escrit fet respecta a la residència, ni ho és aquest, entrar en polèmica. Únicament, vaig intentar donar una opinió a un escrit aparegut al diari Balears i acte seguit, fer unes reflexions damunt un assumpte tan controvertit, important i trascendental com és la conveniència o no de fer una residència a Ariany o en cas contrari, cercar solucions alternatives.

He de confessar que em sab greu entrar en batalles, que no duen a res més que crear enemistats i jo no és això el que vull, però quan hi ha males interpretacions o interessos creats, sol passar el que ha passat i ha estallat la polèmica, però com que a mi m'agrada anar en la veritat per davant i fora partidismes de cap casta, intent contestar acte seguit al que crec ha sigut una mala interpretació.

No voldria, que aquesta Fulleta, es convertís en una revista de cartes, rèpliques i contra-rèpliques. Vaig escriure un article i com que he sigut contestat i mal interpretat, don unes explicacions que com ja he dit abans, s'acabaran en aquest escrit. No faig comptes fer més rèpliques a altres escrits, ja que qui no m'entengui, preferesc tractar amb ell directament i estic disposat a aclarir qualsevol punt que no hagi quedat clar. I si després d'això, encara hi ha algú

que no li agrada, idò que hi posi flors.

**CARTA A TOTS AQUELLS QUE TAN SOLS LLEGEIXEN EL QUE ELS CONVÉ.**

Margalida, he llegit en molta d'atenció la carta que m'has dirigit i que publicam a n'aquest mateix exemplar, i he de confessar que m'has donat una autèntica lliçó, o al manco, m'has posat al corrent dels "plenos" municipals, als quals, no he assistit mai, per començar, per impossibilitat i per seguir, perquè confii en la gent que vaig votar a les passades municipals.

No dubt ni he dubtat en cap moment, de la teua bona voluntat i crec que vares recolzar la proposta d'obres que millorassin la vida de la gent, entre elles, la residència i la piscina i si com dius, la proposta de la residència fou teua, més mèrit encara té.

Tampoc no he dubtat mai, de la teua capacitat com a farmacèutica, perquè entre altres raons i com dius, únicament ens hem trobat una vegada i precisament a la farmàcia, per tant professionalment, no et puc jutjar.

I menys encara, com a mare, que no sé ni si tens dos, tres o cinc fills, o sia, que si no fos pel rebumbori que vares armar per l'APA, de la qual també tenc una carta, no sabria ni si ets mare.

Però puc posar en dubte i ara més que mai dubt, de la teua capacitat política.

Una persona pública, el primer de tot que ha de saber, és que el que està enmig balla i tu, per el que veig, si ho saps, ho assimiles molt malament. En el meu cas, desde el mateix moment que tocava el tema de la residència, era conscient de que em causaria problemes i que tendria molta de gent en contra, però vaig dir el que pensava i ningú em pot negar que ho expressi. Pots estar o no d'acord, però no

pots evitar que ho comuniqui.

El que em preocupa realment, és la interpretació que has fet tú i molts dels que t'enrevolten, de l'escrit que jo vaig publicar, que em duen a pensar per exemple que la Fulleta que arriba a ca teua ha sofert modificacions als articles, o que no entens el que llegeixes, o que enlloc de jutjar tot un escrit, et quedes en uns apartats, posant o llevant punts, comes, o punts i comes segons el que et convengui.

T'he de dir, que en cap moment he estat en contra de la residència, únicament, tenc els ulls oberts i he cercat més informació de la que et fas comptes, per arribar a unes conclusions que no t'explic perquè possiblement en el moment actual difícilment voldries acceptar. Estic a favor d'una residència, però en condicions i sempre i quan no suposi hipotecar tot un poble. Saps què vol dir això? Tal volta si es posa en marxa sense posar els peus ben plans, aviat ho sabrem i tocarem les conseqüències.

Tens raó quan dius que no som el més indicat per dir-te el funcionament del Govern o les Conselleries, ja que el meu desconeixement és total i t'agraesc que m'ho hakis explicat, ara, ja ho sabré, però això no lleva que tot el que em contes a la teua carta, no té res que veure en les manifestacions que feres al diari Balears.

Estic d'acord en tu, que enlloc de proposar les millores del Camí de Sa Marquesa, hauria estat millor proposar la 1ª fase de la residència, però si no es va proposar, idò deixeu-ho anar. Ehs donaren uns doblers pel Camí, idò aprofitem-ho pel Camí i aquí és on aficares sapota i si llegeixes el Balears, pots veure ben clarament: "Hubiese sido mejor destinar



Plaça de l'Església

el dinero que se ha gastado en la rehabilitación del Camí de Sa Marquesa, a la dotación de servicios para los ancianos". Si això no vol dir que els doblers que t'han donat per una cosa els has d'emplear en un altra, ja em diràs!

Per el que veig, el que més t'ha afectat, és que t'hagi dit irresponsable. Saps llegir? En cap moment he afirmat en el meu escrit, que la portaveu del PP és una irresponsable. Dic, que les manifestacions semblen o bé una irresponsabilitat o bé un desconeixement de la teva tasca. Semblar, vol dir parèixer. No és el mateix, per exemple, ésser beneit, que semblar beneit i en això, ara no voldria pensassis que et dic beneita, sino que ho dic perquè entenguis les matisacions. Si tu ho agafes així com ho agafes, és el teu problema, però no hi compliquis els demés.

Em dius que no puc jutjar la teva tasca. En cap moment l'he jutjada, únicament i basant-me en les teves declaracions, vaig posar en dubte que coneguessis un assumpte determinat de la teva tasca política. En principi m'he de fiar d'unes declaracions, que suposadament eren correctes, ja que en cas contrari i veient tot el truí

que has armat, hauries hagut d'armar escrivint una carta al Balears demanant explicacions d'unes declaracions que tu no havies fetes. O no serà que et convenia i quedava molt guapo el que havia sortit?

També em dius que jo he dit que tu havies dit, que la subvenció del poliesportiu havia d'esser per la residència. I jo et torn dir, saps llegir? o només llegeixes el que et convé? Jo dic, que els VELLETS, pensen com la regidora, que els doblers del Camí de Sa Marquesa, (coma), inclús els del poliesportiu, s'haurien d'emplear en la residència, però no dic que tu hagas dit això, sino els vellets, o entens?

Després, em comences una sèrie de conyes, que per una orella m'entren i per l'altre em surten. Soc irresponsable? Pot esser, però no pel que he escrit, sino pel poc que he escrit i hauria d'haver escrit i a lo millor ara no estariem en aquestes.

Què no sé que és ètica? Vendré a que me n'ensenyis. Tu i els que t'enrevolten en sa-beu molta.

Ah! i no importa que em tractis ni de Don ni de Vostè ni de Senyor meu, en Biel a seques, em basta i em sobre.

I respecte el que també va

sortir en unes declaracions al Diario de Mallorca, que vull suposar que eren correctes, quan dius: "Este señor solo viene a Ariany los fines de semana y por tanto no tiene demasiada base para opinar sobre nuestros problemas cotidianos", t'he de dir, que vint anys escrivint a n'aquesta Fulleta, d'Ariany i de coses d'Ariany, crec que em donen credibilitat i una base bastant sòlida per opinar de la vida quotidiana arianyera, ja que encara que només vengui els dissabtes i els diumenges, fer sortir aquestes setze o vint pàgines, suposa molta més informació del que et fas comptes.

I ja per acabar, em dius a la teva carta, que rectificar, és de savis, però jo t'afegesc, que també pot esser de covards i com que no em consider ni una cosa ni l'altra, no tan sols no rectifico, sino que basant-me en l'escrit i tots els fets posteriors, ara sí, et dic que et consider, que no vol dir que siguis, una irresponsable.

P.D.: Al comité executiu del PP, li diria, que valdria més callàs, o al manco, si volen donar lliçons d'ètica, recordassin unes cançons que espargiren fa uns anys i que també feren mal, no a una, sino a un parell de persones. Endemés, no empleem els doblers del poble. Rebem una subvenció que únicament ens serveix per un número, a canvi de incompreensions, mals de caps i moltes d'hores de feina.

P.D.: I a Joan Genovard, referent al teu escrit del Diario de Mallorca, et recoman que agafis les declaracions del Diari Balears, després el meu escrit del passat número, després la carta de na Margalida apareguda a n'aquest número i si segueixes pensant el mateix que vares escriure, apaga i anem!.

Biel Tovell.

# Sa Farola Orelluda



- Com anam? No mos haviem vist des dia que va venir el Bisbe.  
- I com ha d'anar? ringo rango.  
- I sempre tens, i ara que te passa? No estaves tan ringo rango es dia que va venir es Bisbe. Entre es "cordonsillo" i sa barbadà, enlloc d'anar a missa paneixia que anaves a una exposició.  
- Estic per exposicions...un dia que es Bisbe ve mos hem de posar lo millor.  
- I tu en lo beata que ets li dequeres besar s'onell?  
- Me vaig emocionar, va fer un sermó preciós, a defora ens va saludar i li vaig besar s'onell, qué tens res que dir?  
- Jo? res només t'ho comentava. Per cert qué trobares a l'ofici?  
- Que no va sortir molt solemne.  
- Per paga es coro no va cantar.  
- Devien estar escanyats.  
- A lo millor se devien guardar per se Setmana Santa.  
- No em parlis de Setmana Santa que vaig agafar una volada que vaig tenir una pujada de sang i tot.  
- I qué va passar?  
- I qué ha de passar? A sa processó no hi van per xerrar, hi van per resar i davant jo en venien dues que tot es temps vanen cotorretjar, que si panades per amunt, que si robiols per avall, que si havia de posar dos vermells d'ou, que si n'havien de posar tres, que si sa pasta era més gustosa. Qué és això? un poc de respecte!!!  
- Això no és res, devora jo que n'hi havia que fumaven i tot, t'asegur que aquests bargantells que pugen ara, es ben necessari que les fermin sa brida ben

cunta perquè sino en voler no les podran dur a n'es solc.  
- Es que a n'es solc els hi han de dur de petits.  
- Si i es pares d'auí en dia no en saben de criar ets allots. Falta "mano dura".  
- I molta, per començar a s'ajuntament, tu trobes que per ses processons no havien de fer retirar es cotxos, és una vergonya.  
- Hauria de tornar en Franco.  
- En Franco? n'Azaña i hauria ordre.  
- Ara s'unt l'ofici, encara estam amb aquestes? Ben be estam ara que venen ses eleccions i podrem triar.  
- Serà segons a on, perquè aquí ja em diràs que hem de triar, mos han dat es plat ben cuinat.  
- I ara per qué ho dius? Jo encara no he vist propaganda de res.  
- O no t'ho ha dit es teu homo, que només hi ha una llista?  
- I ara qué m'he dius?  
- Això fleta, tots s'han aplegat, un dia se repinyen i s'altra se donen sa mà.  
- Idò així! I ara que me vols dir que tornarem tenir en Toni de Batle? idò no aniré a votar. Jo és s'apotecària que vull.  
- Tu fes lo que vulguis, tanmateix com en Toni no n'hi ha.  
- No sé lo que t'ha fet en Toni.  
- I jo no sé que t'ha fet s'apotecària.  
- Al manco mos promet una residència.  
- I en Toni què? No mos ha fet moltes de coses?, ara mateix arregla es camins.  
- Segons quins! es des camp no l'arregla! no hi deu tenir cap linca ell!  
- Bé ho podem deixar anar tan-

## SOLUCIONS ALS PASSATEMPS. TEST CULTURAL

- 1) Mare de Déu de les Neus.
  - 2) Jeroni Albertí.
  - 3) Francesc de Borja Moll.
  - 4) Sa Pobla.
  - 5) Bartomeu Ferrà.
- LLETRES BARREJADES

P	E	U	A	S	D	F	G	H	O
S	E	U	G	R	U	B	Y	C	T
Z	X	C	V	B	N	O	E	R	T
P	A	V	A	N	E	T	A	Y	A
A	Q	W	X	F	D	O	J	K	L
V	B	G	I	Y	H	V	F	G	M
A	X	I	U	N	K	E	R	T	O
N	B	X	C	O	L	L	E	T	S
A	B	T	O	R	U	L	H	I	L
S	A	R	E	N	R	E	D	A	C

## MOTS ENCREUATS

Horizontals.- A)B.B)Vos.C)Botar.D)Baratar. E)Nebe. Avet. F)Coronel.G)Lèxic. H)Sic.I)D. Verticals.- 1)N. 2)Bec. 3)Babol 4)Vorerres.5)Bota. Oxid. 6)Satanic. 7)Ràvec. 8)Rel. 9) T.

mateix amb això no mos enten-  
drem, menos mal que aquesta vegada només hi ha una llista i no mos podem barallar, i al manco no agafaràs sa diarreada que tengueres s'altre vegada.  
- Ets una ordinària, per sa teva culpa mos varen donar un bon dalt a baix. Has de ser més fina en so xerrar, en tenir sa bufeta refredada, has de dir que tens una "sistitis", i si vas de devall has de dir "colitis".  
- Ara m'has de venir en coverbos tu carlascú és com és i a jo no em fanan canviar.  
- Si ja o diuen que de porcs i de senyors n'han de venir de casta.  
- Amen, bé, que t'he de passar a cercar per anar a votar?  
- No! T'he dit que no hi aniré.  
- Be, be, be, fes lo que vulguis, d'es teu pa en faràs sopes.  
- Sopes és lo que he d'anar a cercar i me paneix que les m'hauré de llescar jo perquè en Xim ja haurà tancat.  
- Alerta a caure!  
- No hi ha por, han tapat es clots ens dequeren sentir.  
- O mos deven escoltar? Ja ho diuen que ses faroles tenen orelles.